

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrlet 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 24 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Kmetske pritožbe.

V Avstriji vlada se vedno po mačehovsko postopa s kmetskim prebivalstvom, dasiravno je ravno kmet doprinesel v tej vojni največje žrtve. Ogrski kmet ima vedno prednost pred avstrijskim, kakor da bi bili Ogrji bolj zanesljivi bratitelji domovine in bi bili več žrtvovali kot Avstrijeci. Vsi vemo, da je ravno narobe res. Največja krivica se nam godi pri določevanju cen.

Te dni čitamo po listih, da je vlada določila v Avstriji sledeče cene za žito: za meterski stot pšenice ali pire 40 K, rži 40 K, ječmena 37 K in ovs 36 K. Za soržico ali mešano žito velja cena, ki je določena za najcenejšo dotično vrsto žita. Kdor odda pšenico ali rž najpozneje do dne 15. novembra t. l., dobi vrhu tega še nagrado (!) po 2 K za vsak meterski stot.

Na Ogrskem pa so določene za žito cene od 48 do 52 K! Razlika v cenah znaša 12—14 K!! Ali je to pravično!

Na nekem zborovanju na Dunaju je rekel načelnik „Središča za varstvo kmetijskih koristi“: „Položaj našega kmetijstva se je med vojno vedno slabšal in je stališče tega sedaj postalo nevzdržno. Vse druge koristi so povsod bolj zastopane kot kmetijske. Danes igrajo socialisti povsod glavno vlogo, in to še posebno v vladnih vojnogospodarskih posvetih. Po eni strani vlada brezvestna agitacija, po drugi kapitalizem. Naš kmet pa tiho doprinaša žrtve na krvi in na blagu, delati mora težko tlako, tarejo in vežejo ga razne ostre oblastvene odredbe. Kmeta se tepta z nogami, drugim se dovoli vse!“ Govornik izjavi, da se pri nas vlada upira določiti cene, ki bi bile primerne večjim stroškom, ki jih ima kmet s pridelovanjem, med tem ko se na Ogrskem brez vsega nadaljnega to zvrši in se morajo zato stekati milijarde našega ljudskega premoženja na Ogrsko. Naši državni zavodi plačujejo po 200 K za 100 kg ogrskega ovs 100 K. Tako vendar ne more iti dalje.

Enako je pri cenah za seno, katero se plačuje pri nas po 17 K za 100 kg, med tem pa se plačuje seno v Budimpešti po 62 K za 100 kg!! Naša zahteva je, da se naše cene uredijo sorazmer-

no, kakor na Ogrskem, kakor tudi da se pri prodaji loči naše in ogrsko blago, da se v mali trgovini določijo popolnoma enake cene in se s tem onemogoči prodajati avstrijsko blago za ogrsko.

Naravnost vnebovpijoča krivica pa se godi avstrijskim kmetom glede oddaje živine in določitve cen naši živini. Pri nas v Avstriji cene živini znižujejo, na Ogrskem pa zvišujejo. Za živino ni na Ogrskem ne rekvizicije, ne uradnih najvišjih cen. Madžari ne vedo, kaj je prisilna oddaja živine; na Ogrskem je promet goveje živine popolnoma prost. Dočim pri nas plačujejo najboljše vole po 2 K 80 v do 3 K 20 v 1 kg, dobi n. pr. Madžar v okraju Szegedin za stare bike 4 K 90 v, za suhe 4letne vole 4 K 25 v, za stare izdejene krave 4 K 50 v, stare suhe krave 3 K 75 v, suho drobnjad 2 K 70 v, enoletne svinje na paši 8 K, petmesečne prasce 10 K 1 kg žive teže. Ogrska zahteva za bore količino žita in moke, ki ga pošlje k nam v Avstrijo, naše seno, da tako more vzdržati število svoje živine. Iz statistike je razvidno, kakor poroča dunajski list »Zeit«, da je Ogrska število svoje živine v zadnjem letu povečala, dočim se je količina živine v Avstriji, posebno na Slovenskem Štajerskem vsled prisilne oddaje zmanjšala za približno polovico.

Na Ogrskem se ne samo poljedelsko, ampak tudi druga ministrstva zavzemajo za kmeta. Dočim se pri nas vsak sodnik, posebno mariborski in pljuški, trudi obsoditi kmetico, če je prodala jajce za vinar višje, kot ji je določil ceno kak magistratni uradnik, ali ki se brani oprostiti poštenega kmeta, če ga je kdo ovadil, da je prodal vino po 3 K, (veliki vinotrčci pa ga smejo svobodno prodajati po 4, 5 in celo 6 K), je izdal ogrski pravosodni minister odredbo, da se malih in srednjih kmetov sploh ne sme obsojati radi draženja, ako prodajna svota ne znaša več kakor 5000 K.

Na Ogrskem dobi kmet pšenične otrobe po K 8-25 100 kg, pri nas pa ovsene po 43 K, pšeničnih pa sploh nikdar ne vidimo. Na Ogrskem je izdalo honvedno (domobrantsko) ministrstvo odlok, da se mora samostojne kmete, ki nimajo nobene moške moči pri hiši, katera bi bila v stanu voditi gospodarstvo, za čas od 15. marca do 15. novembra oprostiti vojaške službe. V Avstriji pa se oprostijo črnovojniške službe, kakor je rekel poslanec Brenčič v svojem govoru, mladi gledališki igralci, mesarji, prekupci, trgovci in enaki ljudje, a kmetje ne!

Tega vsega pa je krivo, ker kmetski živelj v sedanji Avstriji nima več tiste moči, ki mu gre. Pri osrednji in pokrajinskih vladah prevladujejo meščani, veletržci, tovarnarji in socialni demokratje. In ti ljudje se še samo norčujejo iz kmeta in zahtevajo od njega živil, davkov in krepih sinov-vojščakov. Avstrija dobiva v zadnjih desetletjih z ozirrom na svoj politični ustroj vedno bolj značaj industrijske države, kmet pa je potisnjen ob stran.

Vse drugače bo, ko bomo Slovenci in Hrvatje združeni v svojo samostojno jugoslovansko državo pod habsburškim žezlom. Dežele, v katerih prebivamo Jugoslavlani, so po ogromni večini kmetske pokrajine. Tukaj se živi pošten, neizprijen, čvrst in veren kmetki rod. Nam ne bodo komandirali ne meščani, ne tovarnarji in ne socialisti, ampak v Jugoslaviji bo gospodoval slovenski in hrvaški kmet! Bog daj, da bi se to že skoraj zgodilo!

Vzdrževalnina za družine in svoje vpoklicanih.

Te dni so po mnogih davkarijah odvzeli svojem vpoklicanih pole za podporo. Pole so odvzeli zato, da se podpore zvišajo in pravično uredijo. Naj torej ne bo nihče razburjen radi tega.

LISTEK.

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Domnevali so pri nas vselej močne rezerve — katerih pa nismo posedali v Karpatih nikdar. Ako smo odbrali pri polku 30 mož za rezervo, nastala je spredaj, v prvi bojni črti, vrzel za ravno toliko. Torej smo se borili in umikali brez moža rezerve. Ne prestani napadi od ruske strani in vedno naše umikanje s hriba na hrib, to početje je silno zavleklo sovražno prodiranje in pogoltnilo nasprotniku upravnešteto človeških žrtve. Da, Karpati so bili grob ogromne ruske armade.

Na hribih za vasjo Laborčiči smo zapustili sedmi kor in se vrnili nazaj k našemu tretjemu. Hodili smo skozi največje judovsko gnezdo, kar mi jih je kdaj zrla oko, skozi mesteca Sztrapko. Ležalo je pozneje med obema frontama in je silno trpelo vsled obojestranskega artilerijskega ognja.

Iz Sztrapka smo dospeli v že bralcem znano selo in gradišče Kikemez, kjer sem preskočil i jaz plot sedme božje zapovedi s tem, da sem pofulil baronske hlače.

Iz Kikemez smo odkorakali v bolj severno ležeče selo Magyarapronca. Lepa, čisto slovaška vas z sicer madžarskim imenom, ki nam je nudila krov in toplo ležišče nad teden dni. Živeli smo tukaj v brezdelju. Bogzna kod so se tedaj plazili Rusi preko grab in hribovja. Se kanonov ni bilo slišati od nobene strani ne.

V že imenovani vasi se je bil nastani naš polkovni štab v novem, krasno opremljenem župnišču. Gospoda plebana ni bilo pri hiši, jo je potegnil že pred nami neznan kam. Pa saj po hišnem gospodarju ni povpraševal nikdo veliko, samo da nam je zaupal pred odhodom polno dvorišče: gosi, rae, kur, viščancev in puranov. Moral je biti velik ljubitelj kuretine. Bratoljub je bil tudi prav dobesedno vze-to, saj nam je zapustil na razpolago vse župnišče. Vsem bi privoščil, da bi bili videli mežnarjev obraz, ko je prišel enkrat za našega bivanja v tem župnišču na dvor plebanov trosit kuram zrnja. Več kakor dobro uro je zval perutnate dvonogače z:

„Cib, cip, cip, — cap, cap, cap — na, na, na, na!“

Dedecu se je ohripalo grlo vsled cip-cap-kljacija, a prikazala se ni na dvorišče niti ena s perjem odeta žival. Kam se je bila preselila nam zaupana perutnina, bi še danes rad ne zaupal javnosti. Bom še rajši počakal, da se kurja zadeva postavno zastara. Vsemu svetu je znano, da se bojijo kokoši moškega, kaj šele vojaka. So se pač tudi nas zbalili oni plebanovi kljunači in odrčelji, da nam ne bi kdo očital kradljivosti ter prelite kurje krvi.

V tem selu se nam je godilo tako presneto dobro, da smo kar pozabili na vojsko in Ruse. Vse je robantilo in klelo, ko je došlo povelje, naj bi se zopet enkrat za izpremembo poskusili z Rusi, ki so že bili zasedli Bardiov (Bartfeld). S tem poveljem in z našim odhodom iz gostoljubne Magyarapronce se je začela ona znana naša ofenziva do gališkega mesta Jaslo in še dalje, dokler nam niso pošepnili Rusi: Dovolj! Nazaj!

Sovražnik je bil zasedel z občudovanja vredno naglice v vojaškem oziru važno oporno točko — mesteca Bardiov. Pred tem mestom smo se sestali tudi mi z Rusi; a se nam niso nič kaj resno ustavljali.

Bili so ravno v tem času pošteno okleščeni v znani bitki pri Limanovi. Radi ondotnega udara so se umikali pred nami precej prostovoljno. Zagnali so se bili v karpatske prelaze s preneznatnimi silami, kateri so bili v nevarnosti, da bi jih mi ne strli popolnoma; tako so se pa rajši umaknili po prihoda ojačenj. Na tem umiku jim je bil naš tretji kor neprestano za petami.

Ta pobeg moram zabeležiti Rusom na pohvalno plat. Umikali so se z izvanredno naglico, le tuintam so se postavili po robu, da jim ne bi do krvi pohodili bežečih pet. Ves pogon je bil tudi nam kup trpljenja za želodec in noge. Brzeli smo za sovražnikom v pasje ostrem mrazu skoro brez počitka noč in dan. Tren nas ni utegnil dahajati, smo se pač preživljali z zimsko-svežim zrakom, po čegar zavžitku samo kruli po trebuhu in čreve se začnejo krčiti.

Kurili smo za Rusi preko mesteca Zmigrod do mesta Jaslo. Jaslo je bolj majhno, a lično snažno mesto. Primerjal bi ga lahko z našim Celjem po legi in velikosti. Pred tem mestom so nam pokazali Rusi mesto dosedanjih pet tudi obraz. Postavili so se tu v bran, da so rešili iz mesta svoje bogate zaloge. Pred Jaslom so velikanski kotli, v katerih čistijo nafto in jo pretvarjajo v petrolej.

Tukaj je bil naš regiment zapleten v prasko s sovražnikom, jaz sem pa motril skozi kukalo početje sovražne artilerije. Dobro sem jih videl, kako so tu pripeljali v divjem kareju celo baterijo in jo postavili v kritje onih velikanskih kotlov. Odtod so pucali po našem topništvu, ki je podpiralo v boj zapleteno lastno pehoto. Je ruska artilerija večkrat drzno junaska, če je sila in se jim je že mnogokrat obnesla ta drznost. Njihove tokrat za kotli skrite ter streljajoče kanone so pa spale naše havbice.

Prve granate so treščile v kotle, ki so se razleleli z zemljotresnim pokom. Črnogost dim se je po-

Dne 14. julija je naš državni zbor sprejel načrt zakona glede nove uredbe preživljenjskega prispevka. Cesar Karel I. je ta zakon že potrdil.

Po novi postavi pristojnosti prispevek po vsaki osebi, ki služi pri vojakih. Prispevek se zamore dobiti torej ne samo po vpoklicanih rezervnikih in črnovojniki, temveč tudi po osebah, ki se izvršujejo triletno prezentno službo, kakor tudi po onih osebah, ki so vstopile prostovoljno v vojaško službo.

Po novem zakonu so do preživljenjskega prispevka upravičene vse osebe — ne glede na sorodstvo — če je njih preživljanje odvisno od dohodka iz dela vpoklicanega in če je preživljanje ogroženo, ker je ta dohodek popolnoma odpadel ali se pa tako zmanjšal, da za preživljanje ne zadostuje.

Povsem nova je določba, da so osebe, ki si po vpoklicu svojih rednikov in podpirateljev z lastnim delom kaj prislužijo, kljub temu upravičene zahtevati prispevek za preživljanje. Če n. pr. žena po vpoklicu svojega moža prične branjarstvo, ki ji donša za preživljanje zadostno dohodkov, je vendar upravičena do vzdrževalnine.

Istotako nova je določba, da zamorejo osebe, katerim pristojajo po občem državljanjskem zakoniku pravica do preživljanja, zahtevati preživljenjski prispevek, četudi jih vpoklicanec pred vpoklicem ni preživljal. Tako zamorejo starši, sestre in drugi sorodniki, katerih premoženjske razmere so se že po vpoklicu sinov tako izpremenile, da se sami ne morejo preživljati, upravičeni do vzdrževalnine, če tudi jih sinovi pred vpoklicem niso preživljali ali vsaj podpirali. Tako je upravičen nezakonski otrok do vzdrževalnine po svojem nezakonskem očetu, če tudi ga ni nezakonski oče pred vpoklicem vzdrževal; upravičen je do vzdrževalnine nezakonski otrok celo tedaj, če se je rodil po vpoklicu nezakonskega očeta.

Za upravičence, stanujoče na deželi, je znašala dosedaj preživnina samo 70 v na dan; za otroke pod osmimi leti celo samo polovico. Nova postava ne razločuje med preživnino in prispevkom k najemini. Starost upravičencea za višino vzdrževalnine ni več merodajna.

Nova postava dovoljuje 1 K 60 v vzdrževalnine na dan. Toda vzdrževalnina pristojna v polni meri le onim upravičnim osebam, ki so z vpoklicancem neposredno pred vpoklicem živele v skupnem gospodarstvu in v vsakem slučaju zakonski ženi in zakonskim otrokom. Drugim upravičencem pristojna vzdrževalnina samo do višine podpore, katero jim je vpoklicanec pred svojim vpoklicem dejansko dajal. Vzdrževalnina v izmeri dejanske podpore se za polovico zviša, ako je bil vpoklicanec pozvan v vojaško službovanje že pred 1. avgustom 1916.

Prispevek za več upravičenih oseb, ki so pred pozivom z vpoklicancem živele v skupnem gospodarstvu, znaša največ 12 K. Brat n. pr. živi s svojima sestrama, ki jih preživlja, v skupnem gospodarstvu. V slučaju bratovega vpoklica imata sestri pravico do polne vzdrževalnine po 1 K 00 v za vsako, skupno torej 3 K 20 v na dan. Ako vpoklicani brat s svojima sestrama ni živel v skupnem gospodarstvu, pa jih je podpiral in jima dajal tedensko po 10 K, potem sestrama pristojna vzdrževalnina le do višine dejanske podpore, to je 10 K na teden. V slučaju, da je bil brat vpoklican že pred 1. avgustom 1916, se vzdrževalnina v višini dejanske podpore po 10 kron zviša za polovico — torej na 15 K.

Ima vpoklicanec ženo in 10 otrok, potem žena in otroci ne dobe vsak po 1 K 60 v na dan, kar bi

znašalo 17 K 60 v, temuž vsi skupaj dobe samo 12 K na dan, ker svota vseh prispevkov sme znašati največ 12 K na dan.

Upravičena oseba zamore dobiti največ 1 K 60 v vzdrževalnine na dan. Samo takrat, ako je upravičena oseba z vpoklicancem sama v skupnem gospodarstvu živele in je trajno za delo nesposobna, ji pristojna vzdrževalnina v dvojni izmeri. Tako n. pr. ima mati, ki so jo štirje vpoklicani sinovi, ne da bi bili ž njo v skupnem gospodarstvu živele, podpirali in ji dajali pred vpoklicem skupno po 4 K na dan, pravico samo do vzdrževalnine v najvišjem znesku 1 K 60 v na dan. Če je pa mati vsled bolezni za delo popolnoma nesposobna in je s svojimi sinovi pred vpoklicem v skupnem gospodarstvu živele, potem ji pristojna vzdrževalnina v dvojni izmeri, to je 3 K 20 v na dan.

Vzdrževalnina teče upravičencem za tisti čas, v katerem je v vojaško službo pritegnjena oseba s tem zadržana skrbeti za civilni zaslužek. Ako pa dezertira ali se obsodi na hudo zaporno kazen ali na hujšo kazen, neha prispevek z dnem pobege, oziroma z dnem pravne moči kazenske razsodbe. Ako se dezertir ali obsojenec pritegne pred ali po izvršitvi kazni zopet vojaškemu službovanju, potem imajo seveda svoji za dobo tega službovanja zopet pravico do vzdrževalnine. Recimo, da je vojaško sodišče vpoklicanega obsodilo zaradi hudodelstva na 5 mesecev ječe; z obsodbo ugasne pravica upravičenih oseb do vzdrževalnine. Ako pa odide obsojenec na fronto, se preden dostane kazen, kar se večkrat zgodi, potem upravičnim osebam za ono dobo, ko obsojenec izvršuje vojaško službo, pristojna vzdrževalnina. Za čas, v katerem je obsojenec zaprt, svoji nimajo pravice do vzdrževalnine.

Upravičnim osebam tistih, ki so bili v bitki ubiti ali se pogrešajo po bitki ali umro zaradi poškodbe v aktivni vojaški službi ali zaradi bolezni, povzročene ali poslabšane s tem službovanjem, teče vzdrževalnina za dobo vojske in še šest mesecev po vojski.

Istotako pristojna vzdrževalnina, če vpoklicanec, čigar pridobitna zmožnost se je vsled vojaškega službovanja zmanjšala vsaj za 20%, odpuste iz aktivne vojaške službe. Tako ima n. pr. žena po padlem, oziroma pogrešanem možu pravico do vzdrževalnine za dobo vojske in še šest mesecev po vojski. Istotako pristojna tudi ženi iz vojaške službe odpuščenega moža, ki se je njega pridobitna zmožnost zmanjšala za 20%, vzdrževalnina za isto dobo.

Ako postane upravičena oseba deležna vojaške preskrbe in ako je ta preskrba manjša, nego je postavna vzdrževalnina, se vojaška preskrbnina od vzdrževalnine odšteje. N. pr.: Ženi pristojna vzdrževalnina 1 K 60 v na dan. Naknadno se ji nakaže po njenem padlem možu po 50 v vojaške preskrbnine na dan. Vojaško preskrbnino v znesku 50 v je treba odšteti od vzdrževalnine po 1 K 60 v. Žena dobiva v prihodnje vojaško preskrbnino po 50 v in zmanjšano vzdrževalnino v znesku 1 K 10 v.

Vzdrževalnina, ki jo je zagotovila država, se ne skrči zaradi morebitnih drugih naklonitev, ki jih dajejo država, dežele, občine, društva ali zasebniki. Begunci, ki uživajo državno podporo, imajo kljub temu pravico do polne vzdrževalnine. Ako dobiva n. pr. žena vpoklicanega moža podporo od zasebnika ali kakega društva, nima ta podpora, če tudi je redna, na njeno pravico do vzdrževalnine prav nikakega vpliva.

Novi zakon je mnogo boljši od starega, ker določa, da bodo v komisijah, ki določajo podpore in rešujejo prošnje, tudi zastopniki ljudstva in da torej ne bodo več samo ljudstvu neprijazni uradniki določevali, kdo dobi podporo, kdor ne, in koliko.

Nadalje je v novem zakonu zelo važno, da se sme odslej proti odloku podporne komisije vložiti priziv, kar dosedaj ni bilo. Prizivi se vložijo na komisijo, ki je prošnjo za podporo neugodno rešila. Če je priziv odbit, se lahko vložijo nov priziv na domobransko ministrstvo. Važno je tudi, da sme stranka zahtevati pogled navedbe vzrokov, zakaj je bila prošnja neugodno rešena in kako so posamezni uradi, n. pr. žandarmerija, utemeljili ali priporočili prošnjo. Če je ta utemeljitev napačna, sme stranka doprinesiti protidokaze in zahtevati novo postopanje.

Kdor še ne dobi podpore ali kdor misli, da se mu godi krivica, naj gre k občinskemu uradu in naj napravi novo prošnjo. Omenjamo, da se odslej ni treba vedno obračati samo na okrajni pomožni odbor pri sodniji, ampak lahko kakoršnokoli pritožbo ali priziv sam napravi in ga pošlje na okrajno podporno komisijo ali na domobransko ministrstvo.

Naše žrtve za domovino.

Dne 7. julija je ugrabila nemila smrt simona Jus, doma iz Cirkovec pri Pragerskem. Zapultil je tri male otroke in mlado ženo. Umrl je v bolnišnici za v vojski pridobljeno boleznijo.

Vas Cirkovce je že darovala veliko mož in mladeničev domovini. Med njimi je padel zadet od laške granate v cvetu mladosti kmetski sin Martin Kmetec. Kot prostovoljni strelec je šel z veseljem reševati domovino. Rad je prebiral »Slov. Gospodarja«; kot marljiv delavec je podpiral starše. Oče se bojuje na rumunskem bojišču; s sinom se nista videla, odkar sta odšla na bojišče.

Z italijanskega bojišča je došla žalostna vest, da je dne 5. junija od krogle zadet umrl v bolnišnici Konrad Pajtler, p. d. Prapnikov Konrad, doma od Sv. Križa nad Mariborom, v najlepši mladosti 24 let.

Došlo je uradno poročilo Vičarjevi družini v Sakušaku pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, da je sin Josip Vičar daroval svoje mlado življenje za domovino v daljni Galiciji. Bil je priden mladenič. Napravil je izpit na vinarski šoli v Mariboru. Nastavil je gostilno v Kapeli pri Radencih. V Galiciji mu je dne 10. septembra 1914 pretrgala sovražna krogla njegovo mlado življenje. Njegov mlajši brat Anton je vojak pri 87. pešpolku, sedaj zaposlen v Skoda-delavnicah na Češkem.

Naznanjam žalostno vest, da je dne 10. julija daroval svoje mlado življenje na oltar domovine 20 letni August Dular, doma iz Rajhenburga ob Savi. Vsi smo ga ljubili. Ravno leto prej je padel njegov starejši brat France. To piše njegov prijatelj desetnik Janez Presker.

kadil iz njih, plameni so začeli švigati do nebes. — Nafta je gorela dobre tri dni. — Ruska artilerija se je nameravala rešiti s pobegom koj po prvih zadetkih v nafto, pa so jo obsuli naši z granatami tako na gosto, da je bila uničena ter zbita na kosce cela baterija.

Kakor hitro se je vnela nafta v razstreljenih ketlih, je pobegnila tudi ruska pehota na griče izven mesta. Prebivalci mesta so nas burno navdušeno pozdravljali in nam ponujali pri pohodu skozi mestece vse, karkoli bi zamogla požetati vojaški želodec in grlo. Mesto samo ni trpelo do takrat vsled vojne niti najmanj, bilo je nedotaknjeno.

Rusi so še pred odhodom Jasločanom zabičali, da pridejo za božične praznike in novo leto nazaj v posete z večjo močjo in veličanstvom. Seve, mi smo se posmihali tem širokoustnim prerokbam, ki so se pa pozneje izpolnile čisto do pičice.

Za Jaslom na onih gričkih smo se ukvarjali z Rusi dobra dva dni, predno so se ti pomaknili malo dalje naprej.

Ko se je praskalo naše moštvo za posest onih holmcev, sem jezdil nekega jutra pogledat do našega trta. Dospelvi iz mesta v bližino glavne ceste, sem zapazil pred menoj migati v gosposko ubranih korakih belo-kodrasto sčene, takozvanega špica, izraženo po pasji pasmi. Junaštvo ter neustrašenost tega pseta zaslužita, da jima posvetim v posmrtnem spominu nekaj črk.

Rusi so močno obstreljevali iz mesta vodečo glavno cesto. Granate in šrapneli so frčali neprestano ravno nad cesto. Kljub tem smrtonovarnem pokanju je stopical gosposki pesek gizdalinskih kretenj neustrašeno naprej. Ne da bi bil pospešil svojega koraka, še oziral se ni, ko mu je treskalo jeklo na cesto od spredaj, od zadaj in od vseh strani. A obstreljevana je bila samo cesta, za obširne travni-

ke ob cesti se ni zmenil sovražnik. Sčene bi bilo pa prav lahko smuknilo s ceste na varno obstransko pot, a mu je vidno ugajala smrtna nevarnost. Zasluzilo je priznanje, ker je vstrajalo v sovražnem ognju do — smrti! Kosce ruske granate mu je vzela ljubko glavico. Špic je obležal v lastni krvi na cesti kot žrtev predrzne hrabrosti.

Jaz sem se pa na daleč ogibal ceste in se srečno odtegnil po ovinkih jekleno svinčeni poljubov.

Daleč izven mesta, že blizu našega trta, sem srečal 15 vjetih Rusov, ki so stopali po cesti eden ra drugim.

Na levo ravno ob cesti je pozidana čedna hišica z vrtno. Ob vrtni ograji je takrat stala grda grda babura, krilila po zraku z rokami in zmerjala, kolikor sem umel, bližajoče se vjete Ruse. Ko so pa bili ti tik vrta, je segla babnica v svoj predpasnik po kamenje in ga lučala s psokami z vso silo v vjetnike. Ti so se razškropili s stražo vred po travniku, da bi se ognili kamenju iz ženskih rok.

Pri tem prizoru sem bil uverjen: baburi se je zamotalo kolesje v glavi, ker se drzne krepeliti vojaštvo. Zavil sem še jaz s konjem s ceste, da bi ne potipalo pobesnelo ženšče še mene s čim preveč trdim. Nikdo bi se ne ravsaral rad z razljučenimi babnicami. Še jaz sem se ji hotel ogniti iz gole miroljubnosti. —

Ženska je zapazila moj strahopetni pobeg in mi namigavala z roko, naj se le vrnem, saj meni ne bo učinila nič žalega. Še k meni je stopila ter je mi podala roko kot staremu znancu. Pravila mi je, da stoji že od svita ob cesti s kamenjem na preži. Na stotine Rusov so že tirali naši mimo nje, vendar onih, katere je iskal njeno oko, ni bilo med njimi. Ti, katere je prinesel ravnikar sam Bog mimo, so bili pri njej na stanu nad eden mesec. Ona ima mlado, lepo divčino (hčerko-deklco). Za to divčino so si-

lili Rusi neprestano kot koza za soljo. Dekliški venec čistosti je kot steklena kupa. Jo ubiješ enkrat, ti ostanejo za vedno le — črepinje. Za zdrobljivo kupo njene divčine pa ni grabila samo jedna poškodna roka, ampak celih 15 ruskih. Kaj je hotelaj ona kot mati, da bi jej ne ostale za vedno le deklische — črepinje? Na vrtu ima v zemljo izkopano luknjo, kamor je hranila v zimi repo in krompir. V to dolbino je porinila hčerko in jo čuvala pod zemljo nad eden mesec. Jedil jej je donšala le v trdni noči, ko so že Rusaki spali. Gadine moskalske so se zavedale, da skriva starka nekje lepo divčino, ker so jej vse prevrnili po hiši in hlevu. Že tedaj jim je prerokovala, da jih bode pogoltnil sam vrag. No, če jih ni zlodej, pa jih je zarobil Avstrijec. S par kameni jim je pa vsaj nekoliko poplašala edenmesečni strah za hčerkinjo čistost.

Temu podobno mi je razkladala ženska, vabeč me s konja, naj pridem pogledat njeno divčino, kako je revica shujšala sicer v vrtu, a v zimi in pod zemljo.

Pa sem šel pogledat to hvalisano krasotico, ki je igrala vlogo zaklete kraljičine. Ne da bi se pobahaval s fino izbranim okusom, kar se tiče ženske lepote, a ta pod zemljo varovana divčina je bila zares nageljček v vrtu Gospodovem. Poljsko-kmetiška cvetka, visoke rasti, črno-milih oči, nalahno rdečkastega obrazka z ono pri dekletih tako zapeljivo jamico na lieu, ki se vedno prikazuje ter ljubko poglablja pri nasmehu, četudi je pritajen. Da Vam odkrito povem, pogled na to divčino bi še bil lahko koga drugega uščipnil v srce kot je 15 Rusov. V pobegu je edina rešitev! Z Bogom! sem se poslovil od srečne matere in hčere. —

[Dalje prihodnjik.]

Dne 15. majnika t. l. je izdihnil svojo dušo eden izmed najvzgednejših mladeničev jarenske župnije — France Polančič iz Poličkega. Tam doli ob bistri — zdaj krvavi Soči, kjer je nepozabni Gregorčič pel o naših vrlih mladeničih:

Pojó glasno, poje lepó,
pri srcu pa jim je hudo

od doma se poslavljajo,
na vojsko se pripravljajo.

tam doli ob tužnem Krasu ugrabil mu je italijanski jastreb mlado življenje v cvetu mladosti — gledal je še le 19 majnikov. Pel je rad in lepo je pel padli France, bil je vnet uš pevskega zborar. Pa je šel navdušeno branit goreč dom, dasi mu je bilo pri srcu hudo, ko se je poslavljaj od svojih dragih, od svoje mamice. Ta mi je pravila z zalitimi očmi, da je ni nikdar razžalil. Stražil je lani vojne vjetnike v Kamnici na Gornjem Štajerskem; bridko se je pritoževal v pismih, kako ga vznemirja prazen želodec, »ker je vse strašno drago — pa čute: pritrğaval si je od ust — ko mu je bil glad zvesti tovariš — pa je od svoje skromne vojaške plače poslal materi vdovi 50 K, da bi lažje gospodarila. Sem stara vojaška korenina, utrjen po mnogoterih udarcih bridke osode, pa tak blagi čin 18letnega mladeniča me je ganil do solz. Mladeniči, pogledjte na Franceta, mrtev uči! V Proseku pri Trstu počiva na vojnem pokopališču; bil je prepeljan v tamošnje poljsko bolnišnico, kjer je po dveh mučnih dneh podlegel strašnim po granati vsekanim ranam. Ni mu bilo dano, imeti zopet na domu pri ljubih »svoj raj«. Tvoj duh iz daljave zaplakal je k nam: Se vidimo zopet nad zvezdami tam! Da, nad zvezdami uživaš večno veselje!

Junaške smrti je preminil Ivan Hladin, posestnik v Št. Jurju ob južni železnici. Bil je zvest prijatelj in vrl Slovenec. So žalje izrekamo njegovi družini, vsi njegovi prijatelji: Ivan Urbas, Jos. Zemljč, Danijel Pelikan, Emil Vičič, Ludovik Lampe, Ivan Skrinjar, Jožef Logar, Anton Totz, Ludovik Fortunat, Franc Drinovec.

O miru.

V zadnjem času se zopet nekoliko več govori in piše o miru. Največ si pač prizadevata za dosege miru Sv. Oče in naš ljudomili in mladi cesar Karel.

Sv. Oče je izdal sledeči oklic: „Označili smo svoj čas edino pot, katera bi ljudstva dovedla do miru in temeljna načela, na katerih bi naj bil zgrajen bodoči red držav. Zarotili smo ljudstva v imenu Boga iz človečanstva, opustiti misel na medsebojni uničujoči boj in skleniti pravičen in pošten mir. Toda naš glas, napraviti konec tej velikanski svetovni vojski, temu samomoru med evropskimi ljudstvi, je ostal neslišen. Sovraštvo med ljudstvi je postajalo vedno večje in je pritegnilo vedno več novih ljudstev in dežel v to svetovno vojsko in še pomnožilo medsebojno morenjenje. Kljub temu se ni zmanjšalo naše zaupanje. Z bridkimi solzami v očeh in z neizrekljivimi bolečinami v srcu še vedno upamo, da ni več daleč oni srečni dan, ko se bodo ljudstva zopet smatrala za otroke enega in istega očeta, za brate med seboj. Neznosna gorja ljudstev so samaposebi pričela burno izraževati zahtevo po miru. Zveličar božji naj v brezmejni dobrotljivosti svojega srca povzroči, da bi tudi v sredi vladajočih zmagali dobri nasveti za odjenja ter da bi, zavedajoč se svoje lastne odgovornosti pred Bogom in ljudmi, ne upirali glasovom in prošnji ljudstev po miru.“

V francoski zbornici je dne 2. avgusta rekel ministrski predsednik Ribot sledeče: Francija si želi odkritosrčnega in častnega miru. V tej vojski moramo zmagati. Francija mora dobiti Alzacijo in Lotaringijo zopet nazaj ter zahtevati, da Nemčija popravi vso povzročeno škodo na zasedenem francoskem ozemlju, sicer bi morala Francija v bodoče živeti na svojih lastnih razvalinah. Ako Francija zahteva, da ji vrne Nemčija leta 1870 odvzeti deželi Alzacijo in Lotaringijo, ni to nobena aneksija ali pridobitev ozemlja.

Angleški ministrski predsednik Lord Žorž je pa govoril dvakrat o miru in mirovnih ciljih, in sicer v angleški zbornici dne 2. avgusta, ko je rekel sledeče: Anglija bi sklenila samo takšen mir, ki bi Angliji zajamčil čast in popolno varnost. Prepričan sem, da si bo Rusija opomogla. Sedanji vodilni ruski državnik bodo moč Rusije organizirali z vso vstrajnostjo, da Rusija nadaljuje vojsko proti Nemčiji. Rusiji se mora dati prilika, da se zopet ojači. — Isti državnik je rekel dne 4. avgusta na nekem zborovanju v Londonu, kjer sta bila navzoča tudi srbski ministrski predsednik Pašič in italijanski minister Sonino, sledeče: Popolnoma nam je jasno, da

moramo vojsko nadaljevati. Borimo se, da premagamo najnevarnejšo zaroto, ki se je kedaj kovala zoper svobodo ljudstev, zoper zaroto Nemčije, ki je bila skrbno, spretno, podrobno in brezobzirno zamišljena. Nemški cesar Viljem mora vedeti, da ni začel vojske zaradi tega, da bi se še tudi sedaj samo zaradi tega nahajal v vojski. Ne on in tudi ne njegov novi kancelar ne povesta, da bi se zadovoljevala samo z nemškim ozemljem. Oba sicer govorita prav gladko o miru, toda takoj začneta jecljati, ko pride ta do besed: Zopetna upostavitve in poprava povzročene škode. Predno bomo šli na mirovno posvetovanje, se bodeta morala naučiti izgovoriti te besede! Resnica je, da pruski vojni gospodje še niso opustili svojih častihlepnih načrtov. Dokler pa ne bo prišlo do tega, ne more biti govora o miru.

Iz Vašingtona se poroča: V tukajšnjih krogih diplomacije se širi vest, da se bode pričel razgovor med četverosporazumovimi državami in med Avstrijo, razgovor, ki utegne biti važen za mirovno vprašanje.

Splošen položaj je sedaj ta, da se večina bojujočih držav resno peča z mirovnim vprašanjem. Išče se še le podlaga za zblizanje. V Avstriji se bo dalo narodem samostojnost, v Nemčiji so te dni prišli na vladno krmilo možje, ki so naklonjeni miru, v Angliji in Franciji se opaža odkar je naš cesar pomilostil politične kaznjence in določil, da se naj da narodom avtonomija, prijateljsko gibanje za Avstrijo, v Rusiji pa vedno bolj pojema moč vojnih hujskačev.

Rusko bojišče.

Naše zmagovito prodiranje v Bukovini je bilo dne 3. avgusta kronano z zavzetjem Černovic. Prvi so vdrl v mesto Hrvatje. Naslednje dni smo prodirali dalje proti vzhodu in jugovzhodu. V južnem kotu Bukovine smo zavzeli mesta Kimpoung, Radauc in Gora Hümora. Vdrl smo že čez mejo v severno Moldavo. Rusi se držijo še samo na ozkem pasu bukovinskega ozemlja severovzhodno od Černovic. Tudi severno od Dajestra polagoma prodiramo v Rusijo.

Černovice zopet naše!

V petek, dne 3. avgusta, zjutraj so hrvatske čete po hudem boju vdrl v bukovinsko glavno mesto Černovice in ga zavzele. — Černovice so bili zasedli Rusi prvič dne 2. septembra 1914, drugič dne 27. novembra 1914, tretjič dne 17. junija 1916. Ko so prvič vkorakali Rusi v Černovice, so naložili mestu kontribucije 600.000 K, katero pa je poznejši ruski vojaški guverner odpustil mestu. Dne 22. oktobra 1914 so bile naše čete zopet osvojile Černovice, ali dne 27. novembra istega leta so jih Rusi znova zasedli. Potem je bilo mesto osvobojeno Rusov dne 22. februarja 1915 in je ostalo v posesti avstrijskih čet do dne 17. junija 1916. Torej od 17. junija lani do 3. avgusta letos so gospodarili Rusi zopet v Černovicah. Sedaj so morali znova bežati iz glavnega mesta Bukovine. — Černovice, glavno mesto Bukovine, je štel pred vojsko okoli 90.000 prebivalcev.

Hrvatje prvi vdrl v Černovice.

Dolgotrajni odpor Rusov pred Černovicami se je dne 3. avgusta ponoči zrušil. Ko se je pričelo malo daniti, so bili vrženi zadnji sovražni oddelki, nakar so se hrvatske patrulje polastile predmestij in potem vkorakale v notranje mesto. Meščani so se zelo radovali. Vojake so viharno slavili. Slovesno so jih pozdravili na glavnem trgu pred starodavno, častljivo mestno hišo, kjer so takoj razvili črno-rumeno zastavo. Hrvatje, ki so vdrl v mesto, so se podali takoj doli k reki Prut, da so preganjali dalje sovražnika.

Rusi Černovice krepko branili.

Černovice so junija leta 1916 vzeli Rusi z napadom od jugozahoda in od juga. Zdaj so naši osredotočeno napadli. Proti mestu so napredovale zvezne čete v širokem loku, ki se je razprostiral od državne meje na severu do prostora zahodno od Storozmeca na jugozahodu. Mesta Rusi niso predali za nizko ceno. Kar so le mogli oprostiti moči, so vrgli proti opisanemu loku, ki se je vsako uro krčil. Njih protinapaki so bili odločni in krepki, jasno se je videlo, da jim gre za to, da pridobe na času. Slika ruskega umikanja je bila namreč zelo, zelo težavna. S severa in z juga je namreč vse pritiskalo proti železniški progji, ki vodi iz Černovic čez Bojan; po tej železnici so morali odvažati vojno blago in privržati rezerve. Letalci so poročali, da je nastala pri Rusih velika zmeda. Najskrajnejše so branili Černovice, da rešijo, kar je bilo mogoče. Branili so se na vsakem griču. Porazene ruske čete so se vedno ustavljale na nov boj; ojačevali so jih trajno z novimi rezervami. Proti jutru, v petek, dne 3. avgusta, pa so se Rusi morali udati našemu pritisku in so se umaknili iz mesta.

Cesar Karel odpotoval v Černovice.

Cesar Karel je odpotoval dne 4. t. m. popoldne iz Dunaja, da obiše Černovice. Poleg navadnega spremstva so spremljali cesarja načelnik generalnega staba general pehote baron pl. Arc, ministrski predsednik dr. pl. Seidler in cesarski nemški vojaški pooblaščenec, pruski generalni major pl. Kramon.

Dne 6. avgusta je došel cesar Karel v Bukovino. Cela pot, po kateri se je vozil, je bila okinčana s slavoloki in posuta z cvetjem. V bližini vasi Šipenice so občani obstopili cesarjev avtomobil, da ni mogel naprej. Staro in mlado je hotelo poljubiti mlademu cesarju roko ali vsaj kos obleke. Cesar se je vsem prijazno zahvaljeval. V Černovicah je čakal cesarja izvanredno sijajen sprejem. Celó mesto je bilo podobno livadi cvetočega drevja in vse hiše so bile okinčane z zastavami. Cesarja je sprejel armadni poveljnik, generalni polkovnik Köves, kateremu se je cesar za slavno zmago nad Rusi zahvaljeval in ga je imenoval za maršala. Odlikoval je še tudi nekaj drugih podpoveljnikov z visokimi redovi. Po pozdravu se je cesar podal v rimsko-katoliško cerkev, da se zahvali Bogu za zmago. Cesar se je še mudil v nekaterih drugih cerkvah, v mestni hiši in deželnem dvorcu. Po ulicah so sipali na cesarja kar cele kosare cvetja, tako da je bil cestni tlak ves na debelo pokrit s cvetjem. V torek popoldne se je cesar zopet vrnil na Dunaj.

Nov ruski vrhovni poveljnik.

Radi nevspeha ruskih armad je vrhovni poveljnik general Brusilov odstopil. Na njegovo mesto je imenovan general Kornilov, ki je znan kot velik okrutnež. Kornilov je izdal povelje, da se mora čete, katere se nočejo popolnoma pokoriti njegovemu povelju, z lastnimi topovi in strojnimi puškami postreliti. Na Kornilovo povelje je baje bilo v mesecu juliju pri Kornilovi armadi postreljenih 24.000 Rusov.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem bojišču smo nenadoma dosegli znatne uspehe. Maršal Makensen je dne 6. avgusta pri mestu Foksani (vzhodno od Brašvega na rumunski ravnini) z nenadnim sunkom prebil na severovzhodni strani mesta rusko-rumunsko močno utrjeno črto in prodrl do reke Seret. Sovražniku je odvzel 13 topov in 1300 vjetnikov. Ker so naši tudi na severu (južno od Bukovine) vdrl na rumunsko ozemlje, se nahajajo rumunsko-ruske čete, ki so na sedmograški meji pri Kezdy Vasarhelyju vdrl na naša tla, v kleščah. Če bomo mi na jugu in severu še prodirali naprej, se bo moral sovražnik naglo umikati, sicer mu utegnejo naše čete zapreti pot.

Nenaden uspeh na rumunski ravnini.

Čete maršala Makensena so dne 6. avgusta z nenadnim sunkom pri rumunskem mestu Foksani prodrle proti reki Seret in so zavzele 4 večje rumunske kraje. Vdrl so več kilometrov naprej in tako prebile na tem mestu rumunsko fronto.

Prodiranje v severni Rumuniji.

Južnovzhodno od Černovic so naši vdrli že precej daleč v rumunsko pokrajino Moldavo. Prodrli so že blizu izliva rek Bistrica, Moldava in Sučava.

Na drugih bojiščih.

Na italijanski fronti je bil zadnji čas hud artilerijski ogenj združen z napadi infanterije in letal. Nekatere vesti prerokujejo novo italijansko ofenzivo. Laški zrakoplovi so v noči od 2. na 3. in od 4. na 5. avgusta napadli Pulo in vrgli vsega skupaj na mesto blizu 200 težkih bomb. Le malo oseb je usmrtenih in ranjenih. Porušenih je nekaj hiš.

Na francoskem bojišču, posebno v odseku na zahodu, kjer stojijo Angleži, se je bila zadnje dni preteklega tedna krvava bitka. Angležem so pomagale tudi ameriške čete. Nemci so se umaknili za 4–5 km. Prve dni tega tedna je boj nekoliko ponehal.

Na ostalih bojiščih položaj nespremenjen.

Razne politične vesti.

Naš notranje politični položaj je še vedno nejasen. Vitezu Seidlerju se ni posrečilo sestaviti ministrstva, v katerega bi vstopili poslanci vseh strank. Samo nemški „Nationalverband“ se je izjavil, da je pripravljen poslati svoje poslance v mi-

nistrstvo. Nemški krščanski socialci, Čehi, Poljaki, Jugoslovani, Rusini in socialni demokratje pa ne marajo nič vedeti o ministrskih sedežih. — Vodstvo Jugoslovanskega kluba je imelo v torek, dne 7. avgusta, na Dunaju pod predsedstvom dr. Korošca sejo, katere sta se udeležila tudi dva zastopnika bosanskih strank. Sklenilo se je, da more klub podpirati kako parlamentarno vlado le tedaj, če bi vlada sprejela v svoj program izjavo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja t. l. V tej izjavi se je zahtevalo zedinjenje vseh avstro-ogrskih jugoslovanskih pokrajin v skupno jugoslovansko državo pod habsburškim žezlom. Od te zahteve ne odnehamo. Vlada je pred dnevi obljubila narodno avtonomijo po deželah, tako, da bi n. pr. Slovenci Štajer dobili za se svojo upravo, Slovenska Koroška svojo. A vse to je samo navadna krparija. Mi pa zahtevamo združeno Jugoslavijo, zahtevamo, da se neha preganjanje in zatiranje Jugoslovancev. Dokler se te zahteve ne izpolnijo, ne moremo vstopiti v vlado. To stoji! Poslanec dr. Korošec je včeraj, dne 8. avgusta, predložil jugoslovanske zahteve ministrskemu predsedniku. — O češko-slovenskem sporu v Pragi je v seji poročal dr. Korošec in omenil, da ne bo prišlo med Češko Zvezo in Jugoslovanskim klubom do nikake spremembe. — Skorogotovo bo sedaj vitez Seidler sestavil uradniško ministrstvo, v katerem bodo baje tudi Slovani. To ministrstvo bo izdelalo načrte za spremembo ustave, in za narodno avtonomijo. Državni zbor bo o teh načrtih razpravljaval v drugi polovici septembra.

Južnoavstrijski Nemci so v velikih skrbih radi ojačenega jugoslovanskega gibanja. Koroški poslanec Dobernig je nedavno govoril v Celovcu na zborovanju nemškonalnih zaupnikov, in je grozil, da bodo Nemci odpovedali vladi svoje sodelovanje, ako bo vlada dala Slovanom nameravano samostojnost. V Mariboru je na nekem zborovanju dne 8. avgusta govoril nemški profesor Zeidler, ki je govoril zelo strupeno proti jugoslovanskim zahtevam. V kratkem nameravajo v Mariboru zborovati tudi nemški južnoavstrijski narodni sveti, da se izjavijo proti narodni samostojnosti Slovencev in Hrvatov. Nemci bi na vsak način radi preprečili, da se ne bi izvedel pravični načrt cesarja Karla. Našim voditeljem bo treba biti skrbno na straži, ker Nemci bodo gotovo porabili vse sile in vsa sredstva, da dosežejo svoj namen.

V hrvatskem saboru, ki sedaj zboruje, se vedno bolj slišijo glasovi, ki zahtevajo zedinjenje Hrvatov in Slovencev v skupno državo pod habsburškim žezlom. V seji dne 3. t. m. je Starčevićanec dr. Pavelič odločno povdarjal, da mora Hrvatska prekiniti vse svoje zveze z Ogrsko in se združiti z jugoslovanskimi pokrajinami. V enakem smislu je govoril v soboto poslanec seljačke stranke Radič. Rekel je, da se mora združeni Jugoslaviji priklopiti tudi Bačka, Banat in ozemlje na Ogrskem, kjer prebivajo Slovenci.

Bosanski deželni zbor nameravajo sklicati. Na Dunaju so se zadnje dni vršila posvetovanja med zastopniki vlade in bosanskih saborskih strank. Bosanci upajo, da bo cesar pomilostil tudi bosansko-hercegovske politične kaznjence.

Med Poljaki vre. Nemci so jim odgnali iz Varšave priljubljenega generala Pilsudskega, v Galiciji jim naša vlada noče odstaviti vojaške vlade, izpolniti jim tudi noče več drugih narodnih zahtev. V Krakovu se je dne 4., 5. in 6. avgusta vršilo zborovanje Poljskega kluba. Narodnomisleči poslanci so razvili pred zborovanjem veliko agitacijo proti Nemcem. Širili so se letaki, kjer se poziva vlado, naj spusti na prosto zaprte domoljubne Poljake in naj se Galicija oprosti nemških generalov. Dne 5. avgusta popoldne se je pred hišo, kjer je zboroval Poljski klub, zbralo na tisoče ljudi, ki so vpili: „Proč z Nemci! Dajte nam svobodo!“ Le težko so se dale te množice pomiriti. Poljski klub je sklenil, da smatra za neumestno sestavljati sedaj ministrstvo poslancev. Dokler nova vlada ne bo ugodno rešila poljskih zahtev, ki so bile že predložene prejšnjim vladam, bodo Poljaki zavzeli napram vladi stališče čakanja.

V Nemčiji se vedno bolj rušijo temelji protiljudskega vladanja, pojava tudi moč struje, ki je prijazna vojni. Novi državni kancelar Mihaelis je imenoval za svoje svetovalec in ministre uradnike in poslance, ki čutijo z ljudstvom. Med novimi možmi ni nobenega visokega plemenitaša, ampak moške iz ljudstva. Tako je za pruskega pravosodnega ministra imenovan vodja katoliškega centra dr. Spahn, za državnega ministra za prehrano pa socialni demokrat dr. Müller, ki je bil svoj čas navađen vrtnar. Čudno je le, da ni noben Poljak prišel v višjo vodilno državno službo.

Kitajska je zopet dobila predsednika. Ker prejšnji predsednik kitajske ljudovlade Li-Jan-Hung ni hotel prevzeti predsedništva, ga je prevzel Feng-Kuo-Hang.

Tedenske novice.

Srebrni mašniški jubilej. Od Sv. Križa na Murškem polju se nam piše: Dne 29. julija t. l. se je obhajala pri Sv. Križu srebrna sv. maša vlč. g. župnika Josipa Weixla. Pridigoval je vlč. g. profesor Kardinar. Dne 31. julija pa so srebrnomašniški jubilej obhajali v naši cerkvi naslednji vlč. gg. tova-

riši našega g. župnika: Cestnik, Doberšek, Gregorc, Jodl, Kardinar, Krajnc, Lom, Medvešek, Mihaelič, Podvinski, Repolusk, Šebat, Vaupotič in Weixl. Dva gospoda, dekan dr. Kržišnik in pa župnik Lajnsič, nista mogla priti. Na predvečer so gospodje jubilanti obiskali grob svojega profesorja dr. Ivana Križaniča. Vseh 13 občin obširne križevske župnije je imenovalo vlč. g. župnika Weixla za častnega občana. Diplomsko je izročil jublantu župan Jakob Stuhec. Drugi dan se je vršila veličastna cerkvena slovesnost. Slavnostni govor je imel vlč. g. Pankracij Gregorc. Srebrnomašniki so poslali svojemu Nadpastirju knezofotu Mihaelu brzozjavni pozdrav, na katerega so Prevzvišeni takoj brzozjavno odgovorili. — Srebrnomašnikom še na mnoga leta!

Nov vojni kurat. Č. g. Jožef Kuk, kaplan pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, je vpoklican kot vojni kurat v vojno službo na Dunaju, kjer bo pastiroval za slovenske vojake na Dunaju in drugih vojaških taboriščih in bolnišnicah na Nižje-Avstrijskem.

Odlikovana slovenska dubovnik. Vojni superior Anton Jaklič in vojni kurat Peter Jurak sta odlikovana s častnim znakom II. razreda Rdečega križa z vojnim okrasom.

Odlikovana šolska sestra. Cesar je podelil šolski sestri in ravnateljici zasebnega ženskega učiteljskega šolskega sester v Mariboru, Stanislavi Voh, vojni križec za civilne zasluge 3. razreda.

Odlikovan cerkovnik. Odlikovan je bil dne 1. avgusta s častno svetinjo za svojo 40letno zvesto službovanje Jurij Habjan, cerkovnik v Žičah pri Konjicah. Častitamo!

Slovenski vojaki za zedinjenje Hrvatov in Slovencev. Z bojišča smo dobili sledeče vrstice: Podpisani slovenski topničarji od gorskega topničarskega polka št. 17 pošiljajo domoljubne pozdrave vsem ljubim domačim ter cenjenim bralcem „Slovenskega Gospodarja“, zlasti pa odličnemu tolmaču naših narodnih zahtev g. dr. Korošcu. Z vso pozornostjo zasledujemo pokrete naše jugoslovanske politike ter se smejimo „Štajerčevi“ basni „1000 in ena noč.“ Kje neki je pogruntal toliko pristašev ptujski šimel? Sto tisoč! Brrr! Tri ničle proč in je še preveč! Nas pa in vse pošteno-misleče Slovence navdaja neomajno upanje, da nam in jugoslovanski domovini iz krvi naših dragih padlih vzklije svoboda, za katero trpimo, se borimo in umiramo! Tega prepričanja nam sedaj ne prikrati nobena moč na svetu, najmanj pa kaki „Štajerčevi“ škrnicelj-junaki! Bog in narod! Janko Krajnc od Sv. Barbare v Halozah, Anton Per iz Jarneine, Andrej Koletnik iz Leskovca, Alojz Mohorko in Ivan Gaizer iz Majšberga, Ivan Goltner od Sv. Miklavža, Ludovik Godec, Franc Gselman, Simon Curič iz Frama, Matija Korovnik od St. Petra pri Mariboru, Mihael Bernardič iz Vidma ob Savi, Jos. Klemenc iz Laškega, Ivan Kukovec od Sv. Ane na Krembergu, Martin Ljubec od Sv. Marka niže Ptuj, Leopold Mohorc iz Ljubljane, Vinko Rihter od Slovenjgrada in Matija Sajovic iz Griž v Savinjski dolini. — (Tak duh veje v vrstah slovenskih fantov in mož. Slava jim! Ponosni smo na naše jugoslovanske junake! Uredništvo.)

Tečaj za vojno vzgojo mladine. Cesarska namestnija nam piše, da se bo na Dunaju od 21. do 25. avgusta vršil tečaj za vzgojitelje mladine v svrhu vojaške izobrazbe. Prijave sprejema cesarska namestnija. — Dopisa ne moremo objaviti, ker je spisan v taki slovenščini, da človeku postane kar slabo, če ga bere!

Grof Clary in slovenščina! Dopis c tečaju za vojno vzgojo mladine nam je poslal cesarski namestnik grof Clary v taki spačedrani slovenščini, da je za muzej. Mi moramo proti temu, da se naš jezik pri cesarski namestniji tako grdo pači, najodločneje protestirati. Če se je cesarski namestnik grof Clary ni maral naučiti jezika dobre tretjine štajerskega prebivalstva, bi naj vsaj v svojih uradih nastavljal slovenščine popolnoma zmožne uradnike, a ne takih, ki naš jezik tako neusmiljeno mrevrarijo. Ali mora ravno urad, kakor je c. kr. namestnija, nastavljal največje duševne reveže in najnezmognejše ljudi, da ji predstavljajo nemške odloke v slovenščino? Prestavljalec pri c. kr. namestniji mora gotovo biti kak Nemec, ki se je v „kurzu“ učil slovenščine, ali pa kak nemškutar, ki ga je grof Clary pobral na priporočilo nemškega „Volksrata.“ Milo povedano: mnogo dopisov smo že imeli v rokah, a take neumnosti še nismo brali! Ali se misli c. kr. namestnija norčevati s slovenščino, da jo uradno tako mrevrari? Zato so časi pač prerenski! Ta dogodek nam zopet kaže, da v Gradcu ne znajo ali pa nočejo znati slovenščine, da se torej s slovenskim ljudstvom ne znajo sporazumeti — zato pa proč od Grada: dajte nam samoupravo, da bodo slovenski uradniki vladali slovensko ljudstvu!!

Velik neprijatelj Slovencev gre. Poštni ravnatelj za Štajersko, dvorni svetnik Karel Svoboda, znani neprijatelj Slovencev in germanizator poštna na Slovenskem Štajerju, je šel na daljši dopust, iz katerega se baje ne bo več povrnil, kar bi bilo le umestno; poda se naj nazaj v Krkonoše.

Iz poštne službe. Poštni pristav Ljudovik Berger v Zidanem Mostu je premeščen v Maribor.

„Marburger Zeitung“ uradno glasilo mariborske c. kr. davkarje. V vsenemški „Marburgerci“ naznanja c. kr. davkarja, da v času od 10. do v štetega 15. avgusta t. l. ne bo izplačevala vzdrževalnin, ker morajo biti v imenovani dobi izvršena dela glede zvišanja vzdrževalnin. — To naznanilo je davkarja poslala samo vsenemškemu lističu, ki ga ljudstvo na kmetih ne čita. „Slov. Gospodarju“, ki je v vsaki kmeti in viničarski hiši in ki se sedaj tiska v več kot 33.000 izvodih ter se ga samo v Mariboru proda nad 1500 komadov, pa slavna c. kr. davkarja tega naznanila ni poslala. Ali naj na stotine kmetov hodi samo za to v Maribor, da se bodo gg. uradniki zopet neuljudno zdirali nad njimi? Zapoštljanju slovenskega ljudstva mora biti enkrat že konec!!

Kdo bo pa županom povrnil trud in pota? Uradnikom in raznim komisarjem, posebej v ptujskem in mariborskem glavarstvu dandanes cvete pšenica. Pošiljajo jih na komisije, popisovanja in rekviriranje. In zato dobivajo mastne dijete. Kaj pa kmeti župani? Od zore do mraka in še pozno v noč opravljajo službo za glavarstvo, za davkarjo, za dobroplačanega žitnega komisijonarja in se mnogokrat radi svojega zvestega službovanja osovražijo med domačini, izgubijo dragi čas, izdajejo denar, zane-marjajo posestvo in družino, a ne dobijo za vse to nobene odškodnine. Županska plača (po 50, 100 do 300 K na leto) je tako malenkostna, da je še ni vredno imenovati. Le pravično bi bilo, da bi tudi naši kmeti župani bili plačani iz državnih sredstev, saj morajo vendar opravljati službo, ki je v prid državi, deželi in občini, torej v prid splošnosti. Gospodje okrajni glavarji pa ne nalagajte na rame kmetov županov nepotrebnih bremen, nepotrebnih pisarij in potov.

Rdeča griža. Poroča se nam, da se v mnogih naših krajih (tudi v Mariboru) pojavlja — rdeča griža. Ta bolezen se najbolj širi po zavzivanju nezrelega sadja. Pozor!

Zavarovanje vojnega posojila. Opozarjamo čitatelje na prilogo zavarovalnega oddelka c. kr. avstrijskega vojnega vdovskega in sirotinskega zaklada za Štajersko, Gradec, Franzensplatz št. 2.

Gospodarske novice.

Oddaja živine. Veterinarni nadzornik g. Fišer pri mariborskem okrajnem glavarstvu, ki ima vodstvo oddaje živine v mariborskem okraju v rokah, je izjavil, da naj živinorejci, ki iz gospodarskih ozirov ne morejo lahko oddati svoje živine, prosijo pri njem za oprostitev oddaje. Sedaj se radi pomanjkanja krme ponuja vnovčevalnici toliko živine, da je prisilna oddaja nepotrebna. — Če pa nakupovalec — in takih slučajev je žal mnogo — v svoji mogočnosti zahteva oddajo nujno potrebne živine, naj posestnik takoj ekspresno prosi pri glavarstvu za oprostitev oddaje. Navede naj, da dotično živino nujno rabi, da ima dovolj krme in da je že itak oddal toliko in toliko glav živine.

Oddaja žita. Kdor je že dosedaj oddal zito letošnje žetve, naj sedaj zahteva od žitnega komisijonarja, da mu izplača razliko med staro in sedanjo ceno žita. Za pšenico in rž mora dobiti sedaj vsak od 15. novembra 42 K za 100 kg. [Glej naš današnji članek »Kmetске pritožbe.«]

Sladkorja za napravo petijota dobi Štajerska letos samo 6000 kg, dočim ga je bilo l. 1916 nakazanega 19 vagonov. Krivi so baje tega posestniki sami, ker dosedaj niso naznanjali pri občini napravo petijota, kakor to zahteva postava. V drugih deželah vinogradniki sproti naznanjajo po občini politični oblasti napravo petijota. V drugih deželah pa se tudi cesarski namestniki bolj brigajo za blagor kmetov vinogradnikov kot naš grof Clary. Na Štajerskem znajo uradniki samo predpisovati, koliko se mora oddati poljskih pridelkov in živine, a da bi se potrudili, da bi tudi kmet kaj dobil, za to nimajo časa ne cesarski namestnik Clary, ne njegovi okrajni glavarji.

Zgodnja trgateg se nam obeta. Vinogradniki iz mariborske okolice nam poročajo, da je grozdje deloma že mehko; portugizec že črn. Če bo tudi september tako suh kot julij in avgust, bomo imeli letos vinsko kapljico, kakor je že ni bilo desetletja ne.

Naprava žganja iz sadja prepovedana. C. kr. urad za ljudsko prehrano na Dunaju je te dni prepovedal napravo žganja iz sadja, t. j. iz češpelj, bresk, hrušk, sliv ali jabolk. Tudi iz ostančkov tega sadja se ne sme več napravljati žganja. Prepovedano pa je tudi napravljati žganje iz kakega drugega sadja v svrhu napreprodaje žganja. — Ali ne bo škoda za odpadlo, črvido in gnjilo sadje, posebno slive, ki se je dosedaj vedno uporabljalo za domače žganje? Vsaj kmetiskim posest-

nikom naj bi oblast dovolila pripraviti zganje, ki se rabi za zdravilo.

Prepoved prodaje suhega sadja. Vlada je prepovedala prodajo suhega in vkuhanega sadja in sadnih izvlečkov letnika 1917.

Naš kmečki položaj. Iz južnozahodnega dela Slovenskih goric se nam piše: Nikar ne slepimo sami sebe! Odprimo oči! Kmetje smo pri kraju. Pomladi so nam rekvirirali mlado živino. Zdaj trumoma prodajamo teleta, ker jih nimamo s čim prerediti. Nekateri so že oddali polovico živine. In še to, kar je imamo, bomo težko preživili, ker vsak pravi: če na gumno pogledam, je vse prazno, ni slame in ni sena, otave pa tudi ne bo, ker imamo spet sušo. Seveda gospoda po mestih bo pa hotela imeti spet mleko, a marsikdo kravam, ki jih še ima, niti slame ne bo imel dati. Na polju je obdelano vse le na pol, pridelala se vsled suše in drugih nezgod niti polovica ne kot prejšnja leta, gospoda pa hoče imeti tako kot ob najboljših letih. Krompir je droben in ga je malo notri, kjer ga sploh ni suša vzela, zelja po največ krajih ne bo nič. Za to se vpraša: Kaj bomo čez zimo jedli? Kljub nevspehom na polju pa vsled pomanjkanja delavcev kmet mora vstajati zjutraj ob treh in štirih ter delati kot živina do poznega večera, toda ne smem pisati kmet, ker kmet je v strelnem jarku, ženske, starci in otroci morajo tako delati. Pri vsem tem pa sme porabiti na mesec le 7½ kg zrna za osebo, tisti, ki se ob sedmih ali osmih iz postelje zvali, pa seveda ravno toliko, čeprav cel dan lenobo pase ali k večjemu piše v kaki pisarni. Take so naše razmere. Za to ne slepimo sami sebe. Kmet je steber države, so rekli včasih, in ta steber se zdaj podira.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi popraševanje po tujem hmelju malenkostno. Cene za tuj hmelj so se gibale med 80—105 K za 50 kg. Zastopnik neke nemške pivovarne je pokupil nekaj bal tujega hmelja pridelka iz leta 1915 in sicer po 45 K za 50 kg. Vsled suše so letos ogrski hmeljski nasadi precej prizadeti. Galicija in Moravska ter deloma Šlezija bodo imele letos precej slabo hmeljsko letino.

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih veletrgovcev na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi mehki neotesani 42—58 K, trdi 55—100 K, mehke deske 95—118 K, oglati ali otesani mehki hlodi 80—112 K, trde deske 120—200 K, mehke deske 90—120 K. Popraševanje po hrastovem trdem lesu in po mehkih deskah je bilo zelo živahno. Blaga primanjkuje.

Razne novice.

6 otrok vsled zavživanja strupenih gob umrlo. V vasi Berghaltern na Nižje Avstrijskem je zbolelo kmetu Mauermanu 6 otrok vsled vživanja strupenih gob. Kljub zdravniški pomoči je umrlo vseh 6 otrok.

Navadna melona prodana za 15 K. V Zagrebu vlada velika draginja za živila. Te dni je bila prodana na tamošnjem trgu navadna ali takozvana vodena melona za nenavadno visoko ceno 15 kron. Melona je tehtala 5 kg.

Drago grozdje in vino. V Budimpešti prodajajo rano grozdje po 25 K/kg; sredi tekočega meseca se določijo cene grozdju po 4 K do 5 K/kg. — S Hrvatskega pa poročajo, da že sedaj hodijo po vinogradih agenti in zaarajo mošt po 4 K liter izpod preše.

Dopisi.

Maribor. V soboto, dne 4. avgusta je po dolgoletni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala 79letna Marija Kren, teta vlč. g. Franca Kren, bivša hišna posestnica v Mariboru. Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 6. t. m. popoldne na mestno pokopališče na Pobrežju. Spreveda so se udeležili polnoštevno udje III. reda, katoliško gospejno društvo in Marijina družba. Pri rajni je bilo svoj čas na stanovanju več slovenskih dijakov, ki so večinoma vsi postali duhovniki. Svetila pokojnici večna luč!

Maribor. Mestni prehranjevalni urad naznanja, da se bo dobivalo poceni meso za revne sloje prebivalstva v soboto dne 11. avgusta na karte 2 A in 2 B, v nedeljo dne 12. avgusta pa na karte 1 A in 1 B.

Nainovejša poročila.

Najnovejše avstrijske uradne poročila.

Dunaj, 8. avgusta.

Vzhodno bojišče.

Severno od mesta Foksan se boreče nemške čete so kljub močnemu sovražnemu nasprotnemu delovanju razširile svoj predvečeraj doseglji uspeh.

Proti Sedmograški naperjena rumunsko-ruska ofenziva je dobila opetovano ob Putni in Kasini v brezuspešnih sunkih svojega izraza. Severno od Györgyö-Tölgyes so se polastile avstro-ogrške sile večih od sovražnika žilavo branjenih višin.

V Bukovini in v vzhodni Galiciji je potekel včerajšnji dan razmeroma mirno.

Italijansko bojišče.

Nobenih poročil.

Albansko bojišče.

Nobenih poročil.

Iz nemškega poročila.

Berolin, 8. avgusta.

Francosko bojišče.

Na flandrijski fronti (na zahodu) se je artilerijska borba včeraj zvečer zopet povzpela do velike srditosti. Ob obali so Angleži ponoči po bobnečem ognju z velikimi silami prodirali od mesta Nieuport proti severu in severovzhodu. Bili so v boju moža proti možu odbiti. Med krajema Draaibank in Freezenberg je sovražnik ob nastopu teme opetovano napadal nemške črte. Bil je odbit. Tudi ob prekopu La Bassee in ob Škarpji večji boji.

Ob Mozji manjši spopadi.

Mesti Seret in Sučava naši.

Dunaj, 8. avg.

Avstrijske čete so zavzele v Bukovini tudi mesti Seret in Sučavo. Zavzeti mesti ležita ob državni meji, prvo ob Seretu, drugo ob Sučavi. Posamezni oddelki so že prekoračili mejo in korakajo proti mestoma Dorohoiu in Botosani v Moldaviji.

Junaštvo ruskega ženskega polka.

Iz Petrograda se poroča, da se je na severu pri mestu Smorgon udeležil bitke dne 3. avgusta prvokrat tudi ruski ženski polk. V ognjenem krstu je bila ranjena polkovna poveljnica in 150 žen, 20 žen in mladenk pa je padlo. Ko so se začeli moški oddelki umikati pred Nemci, so se vrgle ženske za veliko silo proti Nemcem in so jih tudi premagale. Vjele so več sto nemških vojakov in častnikov, ki so se čutili zelo osramočeni, ko so izvedeli, da so jih vjele Rusinje.

Japonska zahteva Sibirijo?

Petrogradski list »Ruski Invalid« poroča: Japonska ima sedaj 2½ milijona mož pod orožjem. Japonska je že poslala v Mandžurijo pol milijona mož in njene čete so že zasedle ruska mesta Vladivostok, Karbin in Mugden ter se utrdila v teh mestih. Bajje je zastopnik Japonske v Petrogradu že zahteval, da je Rusija odstopi vzhodni del Sibirije, si bi japonske čete prodirale do Urala in zasedle vso Sibirijo.

Kitajska napovedala Nemčiji in Avstriji vojsko.

Iz Pekinga, glavnega mesta Kitajske, se dne 6. avgusta poroča: Kitajska je Nemčiji in Avstriji napovedala vojsko.

Sovražniki se posvetujejo.

London, 7. avgusta.

Danes se je v Londonu pričelo posvetovanje četverosporazumovih ministrov in vojskovodij. Posvetovanju se pripisuje izredna važnost z ozirom na vojne in mirovne cilje.

Poseben mir z Avstrijo?

Bern, 7. avgusta.

Angleški list »Daily Express« in laški »Corriere della Sera« pišeta, da bo treba pri četverosporazumu misliti na poseben mir z Avstrijo. Švicarski list »Neue Züricher Nachrichten« piše k temu: »Vedno gostejša poročila o posebnem miru z Avstrijo svedočijo, da se je pri sovražnikih pojavila velika želja po miru.« Da bi Avstrija sklenila poseben mir, ni misliti.

Maribor. Odboru za cesarsko slavnost, ki se vrši v nedeljo, dne 19. avgusta popoldne v spodnjih prostorih »Narodnega Doma« se je posrečilo pridobiti dobro godbo. Pevski zbor se pridno vadi. Obisk bo od vseh strani obilen. Celo iz ptujskega in ormoškega okraja prihajajo poročila o udeležbi. Za tombolo je dospelo že mnogo lepih in za sedanjí čas dragocenih dobitkov. V slavnostnem odboru so zastopniki vseh mariborskih slovenskih društev.

Jarenina. V nedeljo, dne 12. avgusta, ob 5. uri popoldne, bomo proslavljali Jareninčani rojstni dan našega ljubličenega cesarja. Med drugimi slavnostnimi točkami bo tudi govor dr. Medveda. Sosedí in domači, pridite!

Cmurek. V Gradcu je umrl dne 7. avgusta tukajšnji trgovec Anton Weber, star 56 let. Rajni je bil pošten katoliški mož stare korenine. Nas Slovence je spoštoval. Prepeljali so ga v Cmurek, kjer bo v petek, dne 10. avgusta ob 4. uri popoldne pokopan. N. p. v m.!

Sv. Trojica v Slov. gor. Nagloma je dne 30. julija umrl Franc Lubic, veleposestnik v Spod. Senarski. Rajni je bil globokoveren, krščanski mož, dolgoletni tretjerednik sv. Franciška, občespoštovan in priljubljen ne samo v trojički fari, ampak daleč naokoli ter zvest naročnik in bralec »Slov. Gospodarja«. Premnogi so pri njem iskali sveta in pomoči in nobeden ni šel od njega prazen. »Lubic so rekli«, in veljalo je. — Tako se nam polagoma skrivajo naši najboljši možje, stare korenine in čisti nesebični značaji. Bog tolaži dobro ženo in vso Lubečevo rodbino!

Marija Reka. Misijonska vojna tridnevnicca se vrši v tukajšnji priljubljeni romarski farni cerkvi v dneh od 12. do 15. avgusta. — Začne se v nedeljo 12. t. m. popoldne. Ob delavnikih bodo pridre zjutraj ob 7. in zvečer ob pol 7. uri. Na praznik Vnebovzetja bo več svetih maš in tri pridre. Bliznji in daljni romarji, pridite!

Sv. Jurij ob južni žel. Naša Hranilnica in posojilnica ima v nedeljo, dne 19. avgusta, dopoldne ob 9. uri v uradnih prostorih občni zbor z navadnim vspešdom (poročila načelstva in nadzorstva i. t. d.) Če ob določeni uri občni zbor ne bo sklepčen, se vrši isti eno uro pozneje, kakor določajo pravila. — Načelstvo.

Trbovlje. Upeljano češčenje sv. Roka na Potoku, fara Trbovlje (podružnica Sv. Katarine) se bo na Rokovo, kakor vsako leto, vršilo prav slovesno s procesijo od sv. Marka, kjer bo ob 8. uri sv. maša. Po sv. maši se razvije procesija z Najsvetejšim. Prosilo se bo prav goreče za ljubo zdravje doma in naših vrljih junakov na fronti, za skorajšni zmagoviti konec vojske in za vse, kar potrebujemo za dušo in telo, zlasti za potrebnega pohlevnega dežja. Pobožni romarji se vabite v prav obilnem številu.

Trbovlje. Telovadni odsek »Orel« obhaja v nedeljo dne 19. avgusta t. l. desetletnico ustanovitve v sledečem redu: Predpoldne ob 10. uri slovesnost v cerkvi. Popoldne ob 3. uri slavnost v Društvenem Domu. Vspored: 1. godba, 2. slavnostni govor; 3. Burka v enem dejanju: »Ne kliči vraga!«; 4. med prosto zabavo srečolov, šaljiva pošta, tamburanje, licitacija itd. Governika: gg. dr. Korošec in dr. Hohnjec. K prav obilni udeležbi vabi na prireditve Odbor.

Dol pri Hrastniku. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi povodom prvega rojstnega dne po nastopu vlade Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. v nedeljo, dne 12. avgusta po večernicah pod Hrastelovim kozolcem veliko slavnost s sledečim sporedom: 1. Tombola (karte po 40 vinarjev). 2. Licitacija. 3. Obdarovanje revnih otrok s sadjem in kruhom. Med odmori svirajo trboveljski tamburaši. Čisti dobiček je namenjen invalidom in sirotam po padlih vojaki domače dolske župnije. Domačini in sosede iskreno vabljeni!

Sv. Florijan ob Boču. Priden čitatelj in zvest naročnik »Slov. Gospodarja« je umrl, naš vrl pristaš Anton Perkovič v Zg. Svinem. Kot skrben gospodar je izkopal svoj dom iz dolgov in je od l. 1906 kot vdovec po svoji moči vzgojeval svoje otroke. En sin je štabni narednik, sin Janez je padel v boju, sin Martin je v fronti, 4 hčere in Tomaž se doma trudijo. Kot občinski odbornik je storil veliko dobrega, kot cerkveni ključar se je trudil veliko let za korist farne cerkve in farnih vinogradov in potov ter cest. Želodčno bolezen je prenašal voljno in vdano. Gospod Bog Ti poplačaj vse!

Listnica uredništva.

Verače pri Kozjem: Take reči niso za list. — Dolena pri Ptuj: Seveda imate pravico do nadaljne podpore. Pojdite k obči uradu in takoj vložite novo prošnjo. — St. Ilj v Slov. gor.: Vi se pritožujete, da Vaš c. kr. razdeljalni oddelek za moko in kruh prodaja moko in zdrob čez najvišje cene. Če je to res, javite celo zadevo z dokazi vred c. kr. okrajnima glavarstvu, in če tam ne bo nič pomagalo, se obrnite na cesarsko namestnijo v Gradcu. Enako napravite glede sladkornih kart. Vsak mora dobiti kar mu gre, ne eden več, ne drugi manj. — Ferdinand Serdinšek: Take reči se sprejmejo samo med inserate. Cena za enkrat 1 K 80 v. — Zavratac na Kranjskem: Obrnite se radi prediva na trgovca g. I. Omahen v Višnji gori. Dopise in poročila radi sprejemamo. Pišite pa le bolj kratko. Pozdrave! — Ivanjski Vrh: Naslov Vašega poslanca je: Ivan Roškar, poslanec in šupan, Malca, p. Sv. Jarij v Sl. gor. — Kosmus Ivan: Le pišite, a kratko, ker imamo malo prostora. — Iz šoštanjskega okraja: Poročilo o sborovanju šupana* dobili še le ob sklepu uredništva. Priobčimo v „Straži“. — Ljutomerski okraj: Seveda; le pišite v slovenskem jeziku! Gospodje pri namestaji morajo znati tudi slovenski.

Loterijske številke.

Gradec, dne 1. avgusta 1917. 1 46 39 17 78
Ljub., dne 4. avgusta 1917. 66 85 3 18 28

MALA NAZANILA.

Na prodajo stane 6 vinarjev, petivrata 18 vin. Mršvaška oznanila in oznanila vsakega petivrata 24 v. Lajvne in Poslano 36 vinarjev. Za vsakega oznanila sbravje smaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torej opoldne.

Pozdrave

pošiljamo slovenski topičarji vsem študentski Slovenecem, znancem in našim poštenim mladenkam. Kandler Mihael iz Pilitanja, Jurij Klinar iz Laškega trga, Jožef Čater iz St. Jurja ob jaž. žel., Ignac Plešič iz St. Adraža v Sl. gor. in Franc Kšela od Ljutomera. Vsi smo hvala Bogu zdravi in veseli. Na svite je! 601

Mlinarski mojster, 50 let star, izurjen v vsem svojem obratu in tudi poljedelstvu se želi primerno kam priležiti. Naslov pod: „Zaupnost“, poštno ležeče: Bistrica pri Mariboru. 621

Sodi!

V Ptuj imam na prodaj 20 komadov podolgovatih sodov, vsak drži 20 polovnjakov. Ludmila Fürst, veleposestnica vinogradov v Ptuj. 620

Kupim vsako mnotno kostonjevega in orehovega lesa, tudi cele vagone, po najvišji dnevni ceni. Ponudbe je poslati na naslov: Josip Zalar, Sv. Duh — Loče. 612

Posestvo 3-4 orale se kupi. Are se da za 3000 K. Ponudbe: J. Kotnik, Gradec, Murplatz 9. II. nadstropje. 617

Trezen ekonom

ki se razume v kleparstvu, se sprejme pri Andrej Oset-u, p. Guštanj, Korosko. 622

Starejša oseba, ki zna dobro kuhati, išče službe za samostojno gospodinjstvo. Več pove upravnistvo Sl. Gospodarja pod „Samostojna gospodinja št. 639“.

Vila,

ali vili pod bna hiša z vrtno vred, mariborska okolica, cena okrog 25.000 K se kupi takoj. Ponudbe pod „Vila“ na upravnistvo lista.

Kuharica išče službe v kakšnem župnišču. Je bila že delj časa v enakih službah. Naslov pove upravnistvo pod „Kuharica št. 636“.

Iščem službe za gospodinjstvo na deželi sem vajena vsakega gospodinjstva dela. Naslov v upravnistvo pod „Gospodinja št. 637“.

Kobilca z žrebetom vred, 9 let stara, na prodaj, v Orehovi vasi št. 5, p. Slivnica pri Mariboru. 643

Viničar s 4 delavskimi močmi, išče službe. Več pove upravnistvo pod „Viničar št. 644“.

Išče se zaselskega viničarja. Več pove upravnistvo pod „Viničar št. 638“.

V najem ali kupiti se želi majno posestvo pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Ponudbe sprejema upravnistvo Slov. Gosp. pod „Družina brez otrok št. 646“.

Sodar

se sprejme. Plača: od polovnjaka 14 K, od štartinjaka 24 K. Hambek, Gradec, Zeilergasse 24. (26 Kienr.)

Močau učenec se sprejme v mlinarstvu Maribor, Kaiserstrasse št. 18. 667

KUPIM

hrastove, orehove, črešnjevce, jesebove, lipove in druge vrste hlode ali plohe in sicer v vsaki množini. Ponudbe na Janez Deudman, Selnica ob Muri, pošta Sv. Ilj v Sl. goricah.

JURIJ JUTERSCHNIG

veščob običajno in pletarstvo v MARIBORU Brandisgasse št. 3

se priporoča slavnomu občinstvu, da mi poveri vsa dela moje stroje. Izvršujem jih v vseh slogih, slikam sobe, trgovine, dvorane, fasade itd. po nizki ceni. 268

Vseh vrst

lesa za kurjavo

tudi na štoru takoj kupi K. Wesiak, Maribor, Tegethofova ulica št. 19. 494

Na prodaj novo zidane eno- in dvo nadstropne hiše v mestu, davka in občinskih doklad prosti, s velikimi in majhnimi stanovanji proti solncu obravane, obrestujejo se do 7%, se prodajo pod lahkiimi pogoji. Vpraša se pri Jožefu Nekrep v Mariboru Mozartstrasse št. 29. 484

Majerja

s 3-4 delavskimi močmi, med eai 2 močja takoj sprejme pod ugodnimi pogoji Rihard Ogrisek, Maribor, Langergasse. 611

Posestvo na prodaj, blizu Konjice, hiša z 2 sobama, kuhinja, 2 kleti, gospodarsko poslopje in gospod. orodje, 1 joh novega vinograda, 1 joh gozda, 6 johov njiv in travnikov, sadonosnik. Blizina železnice. Cena 12.000 K. Več pove J. Medinec pri Sv. Duhu v Ločah. 605

Oglas.

Moj sin Janez Gajšek pustil je v nedeljo, dne 15 junija okoli 12 ure svojo kolo pri gostilni Reberšek v Celju zunaj pri vratih kakih 5 minut brez nadzorstva. Med tem časom mu je bilo ukradeno. Kolo je kupljeno pri Anton Negeju v Celju ter ima številko 97388 in je dobro ohranjeno. Kdor bi mi naznanil umnoviča ali podal zanesljive podatke, da se najde, dobi od mene 20 K nagrade. Franc Gajšek, veleposestnik, Vrha št. 12, p. St. Jurij ob jež žel. 585

POLETNE-CEVLJE

z modrimi lesenimi podplati po 25-26-27 K 5.95
28-29-30 K 6.55
31-32-33 K 7.30
34-35-36 K 8.70
37-38-39 K 9.70
40-41-42 K 10.45
43-44-45 K 11.50

čevljarska hiša Dunaj XIV., Sechshausenstr. 84/14. Cenki v vseh čevljih zastoj

Več viničarskih družin

dobi službo in delo pod ugodnimi pogoji pri graščini »Annahof«, Sv. Jurij ob Pesnici, p. Gornja Sv. Kungota. 646

Lep, suh

hrastov les

za polovnjaške in stertinske sode, je na prodaj pri DRAGOTIN SKAZA, Dežna, pošta Podlehnik, Štajersko. 691

Dobro lovsko puško dvocevsko (Lanaster 16) kuji eventualno tudi z lovsko torbo vred. Naslov pove upravnistvo Slov. Gospodarja pod „Lovec, Tegethofova ulica Maribor“. 586

LEPO POSESTVO

je na prodaj. Meri okoli 10 oralov zemlje, lep gozd, ki se lahko takoj dobi iz njega par tisoč K za les, velik sadonosnik, lepe njive in travnik. Kdor želi kupiti, se naj oglasi pri Alojziju Tomaziču, Stanovsko pri Poljčanah. 587

Lep vprežni konj,

star 4 leta, (Valah), se prod. Šolska ulica št. 21. Studenci pri Mariboru.

Trgovski učenec, ki se je že 2 leti učil, išče valed opustitve prej šnje trgovine novega mesta. Do sedaj se je učil pri strogem in dobrem gospodu. Naslov v upravnistvo pod „Učenec št. 589“.

Dva učenca

prednost taka, ki sta se že kaj učila, ne takoj sprejemata. Oskrba razun obleke v hiši. Stefan Strašek, čevljarski mojster, Celje Kovča ulica. 52

Izvrjenega

POMAGACA

sprejme proti dobremu plačilu takoj M. BREGANT, kovač. Orehovav: s p. Slivnica pri Mariboru. 611

Kot šafar želi v službo stopiti na kakem večjem posestvu ali pristani v vseh gospodarskih panogah več starejši mož, oziroma je tudi pripravjen se priležiti h kakim starijšim posestnikom — vdovi, ker ima nekaj prihranjenega denarja. Ponudbe na upravnistvo pod „Šafar 618“.

Proda se lepo posestvo, 8 orale zemlje, lepe njive, sadonosnik, nov vinograd. Hiša zidana, z opeko krita, 2 sobi, 2 kuhinji, velika klet, preša, lepi hlevi. Posestvo leži 45 minut od Maribora, v Krčevinah št. 64. cesta proti Trem ribnikom. Več se izve pri lastniku A. Gselmannu. 614

Orehove in črešnjevce deske prod. Majhenič Ferd. Sr. Jakob v Slov. gor. (leži jo pri Arnsu). 615

Anton Koren, kovaški mojster v Šmiklavžu pri Hočah sprejme kovaškega učenca. 609

Neoznjen dober mlinar se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v umetni ml. Ponudbe sprejema Ivan Stadler, Sv. Peter pod Sv. gorami. 618

500 K vam plačam, ako moj zatirolec korenin „Ria-Balsam“ Vaša kurja očena, hvaldarca in trdo kožo v treh dneh ureš bolečin ne odstrani. Cena 1 lončica s jamstvom vred K 1.75. 3 lončki K 4.50, 6 lončev K 7.50. Na stotine zabvalnik pisem. Kemny, Košice (Kassa), Postfach 12/5-9. (Ogrsko). (Br. 1)

Ures bolečin ne odstrani. Cena 1 lončica s jamstvom vred K 1.75. 3 lončki K 4.50, 6 lončev K 7.50. Na stotine zabvalnik pisem. Kemny, Košice (Kassa), Postfach 12/5-9. (Ogrsko). (Br. 1)

KOCKE

za govejo juho 1000 kom. K 24.—
za gulaš 1000 kom. K 28.—
M. BAŠL, 598
IDRIJA, KRANJSKO.

Potovalni uradniki

in krojevni zastopniki se sprejmejo pod ugodnimi pogoji Natančnejša pojasnila daje: Glavno zastopstvo, Maribor, G. sposka ul. 38.

Mehanična popravilnica čevljev

Karl Jarčičev nasl. J. Fritz.

Maribor, Glavni trg št. 18,

ne popravlja samo Vaših čevljev, temveč jih predru-gači po priznanem načinu tako, da se od novih čevljev prav nič ne razločujejo. Podplati so iz pravih žvrstih usnjatih delov sestavljeni.

Dvojni podplati za gospode do št. 45 stanejo K 8.— za dame do št. 40 K 5.30
za dečke in deklice do št. 34 K 4.20
za otroke do št. 28 K 3.60
pete za gospode do št. 45 stanejo K 1.80
za dame do št. 40 K 1.70
za dečke in deklice do št. 34 K 1.40
za otroke do št. 28 K 1.20

Vsa druga popravila po našem nizko nastavljenem ceniku. Naročila z dežele se sprejemajo ter čimprej izvršijo. Dnevno razpošiljanje po pošti. Mesta, kjer se še bo sprejemalo čevlje v popravilo, se bodo v kratkem naznanila. 616

J. Fritz, Maribor, Glavni trg št. 18.

Kje si naj kupim potrebni molitvenik?

Vsled vojake tudi molitvenikov ni dobili, ker trgovci nimajo pisnih in drugih potrebnih Molitvenikov v krasnih, dragocenih vezavah sploh ni več. Zbog pa se blizajo birme in botri bodo iskali molitvenike za svoje birmance. Kje si jih naj najlažje? Prazočamo, da se naj naši čitateli radi molitvenikov vedno obrnejo na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru, ki še ima na razpolago stedeče molitvenike v raznih vezavah, vse z zlato obrezo in s poštnino vred po pripravljenih cenah:

- A. Za otroke: 1. Otroška pobožnost po K 0.85; 2. Sv. Angel varih po K 1.—; 3. Jezus, prijatelj otrok po K 1.—; 4. Češčena Marija po K 1:10; 1:60; 1:70; 5. V nebesa hočem po K 1.—; 1:10; 6. Rajski glasovi po K 1:70; 1:80; 2:50; 2:80; 2:90; 7. Pridi sv. Duh po K 1:70.
B. Za odrasle: 1. Marija varhinja nedolžnosti po K 1:70; 2:30; 2:40; 2:80; 2. Marija Kraljica po K 2:60; 2:80; 2:90; 3:20; 3. Pobožna Kristijan po K 1:70; 1:90.
C. Za odrasle z velikimi črkami: 1. Sv. ura po K 1:70; 1:90; 2. Tolajba nebeska po K 2:90; 3.—; 3:30; 3:60; 3. Škrbi za duše po K 1:70; 1:90; 4. Gospod usliši moje molitve po K 1:80; 2:50; 2:80; 5. Mali duhovni zaklad po K 2.—; 2:20; 2:60; 2:80.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroska cesta 10. Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spominke.

Ponudite KOSTANJEV LES

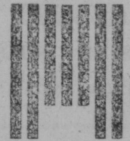
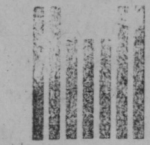
v hlohah ali polenju edino tvrdki VINKO VABIC, Zalec, Južno Štajersko. 593

Takojšno plačilo proti duplikatu voznega lista! Kulantno poslovanje! Navešiti je cenno množine v vagonih in rok oddaje.

Spodnješraj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (9.075) na razpolago. Redni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Vino belo, rdeče in črno (Dalmatinsko)

od 56 litrov naprej razpošilja po povzetju

A. OSET p. Guštanj Koroško.

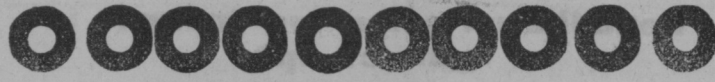
G. FRIDRIH, veletrgovec Ptuj

KUPUJE VINSKI KAMEN

po najvišji ceni.

Moštna esenca!

Izborna domačo pijačo si napravi vsak, ki si naroči v drožeriji Wolfram v Mariboru priznano moštno esenco. Iz ene steklenice moštne esence za 11 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinalni drožeriji **MAKS WOLFRAM**, Maribor, Gosposka ulica št. 33.

Proda se

trgovska hiša v Središču

na ugodnem kraju in najboljšem stavbenem stanju, okrog 3 1/2 orala zemlje, se radi smrti po ceni proda. Vpraša se pod »N. P. št. 561« pri upravnikištvu »Slovenskega Gospodarja«.

Krapinske-Toplice lečijo protin, revmatizem, išijas. (Hrvatsko) Pojasnila in ceniki brezplačno.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnoge priznanih in poštvalnih pisem. **F. Pruh**, mestna lekarna „pri kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Najprvo se Vam lepo zahvalim za to visokocenjeno zdravilo proti rdečici. Odkar rabim to zdravilo, še nisem imel nobene škode pri svinjah. Iz drugih krajev slišim pritožbe: Meni so vse svinje prodi. Mnogi raje veliko trpijo, kakor da bi žrtvovali nekaj kron za zdravilo. Priporočam vsem svinjerejem, naj bi rabili to cenjeno zdravilo. Še enkrat se Vam lepo zahvalim in prosim, pošljite mi spet 12 steklenic. Velepoštovanjem Ivan Škorjanc, p. d. Temel, Srednja vas, p. Rada, Koroško.

Špecerijska in kolonijalna trgovina

Na debelo! **Ivan Ravnikar, Celje** Na drobno!

kupuje po najvišjih dnevnih cenah vsako množino pristne strdi, voska, kumne, janeža, vinskega kamna in suhih gob.

Hrastov in kostanjev les

v deblih in vejah od 10 cm. debelosti naprej kupi po najvišji ceni

Julij Žigan na Polzeli v Sav. dol.

GOSTILNIČARJI! GOSPODINJE!

Dokler bokaj zaloge, dam od svoje preostale zaloge POSREBNIH

„Ideal“-Žlic

(to so dobro posrebrnjene žlice iz dobre kovine) in najfineje ponikljane jeklene jedilne oprave za čudno nizke cene:

- 12 kosov posrebrnenih „Ideal“-jeklenih žlic K 18.50
- 12 „-kavinskih „ K 10.—
- 12 parov najfineje ponikljenih jedilnih oprav (nož in vilice, dvoje do K 2.—) K 24.—

Posilja se proti povzetju ali pa denar naprej. Poština 90 v.

EXPORTNA HISA TINTNER, Dunaj, III/72 Neulingg. 26.

Kostanjev, hrastov in jelšev les

za ekstrakcijo, debel od 8 cm naprej, močne veje in debela, tudi polena sveža ali suha, kupuje po vagonih po najvišjih cenah za takojšnje pošiljatev ali pa do konca leta

FRANC KUPNIK, Konjice.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg št. 3, sraven gostilna „k črnomu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vsega sveta, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo samostvosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zapeč, ker so vedno nove predstave.

SUTINSKO NA HRVAŠKEM

radioaktivno termalno kopališče 37.5 C 44.7 Volt, soba K 1.— do K 4.—, kopališče K 1.— in K 2.—. Oskrba s kruhom vred K 10.—.

Železniška postaja »Sutinske toplice«, pošta Mače. (5 Mosse)

Automatična mišnica

za podgane 5 K 80 v., za miši 4 K. V eni noči se napravi po 40 miši.

Nobeno vreme ne vpliva in se same uređijo. Lovilnica za kuhinjske žuželke „Rapid“ polovi na tisoče žuželk v eni noči, K 5.70. Lovilec muh „Nova“ K 2.80 kom. Povsod najboljši uspehi. Mnogo pohvalnih pisem. Se pošilja proti povzetju. Poština 80 v. Razpošiljalnica Tintner, Dunaj III/72. Neulinggasse št. 24. (1 Laasló).

Konjak.

Pri slabostih valed starosti in težavah v želodcu je konjak očiščen (destilirani) iz starega vina že več stoletij znan kot najboljšo sredstvo za dolgo življenje in ojačenje. Pošiljajo se steklenice, ki vsebujejo 4 pollitre 12let starega konjaka franko za 48 kron. Sletnega konjaka, čudnodobro uspevajoče sredstvo za vdrjenje pri trganju v členkih 4 pollitrske steklenice 32 K. **Benedikt Hertl**, veleposestnik, grad Golič pri Konjicah, Štajersko. (1 Kiern.)

GOBE

lepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti želimne globanje ali kravše, potem lesičke i. z. d. Prosim sušiti in ponuditi samo take vrste pravih gob, ki jih poznate kot užítne. — Rudolf Starovašnik, eksport gob v Konjicah Štajersko. 881

RAZGLAS.

S 15. julijem 1917 se je v Mariboru ustanovilo

glavno zastopstvo

nižjeavstrijske deželne življenjske in rentne zavarovalnice.

Zavarovalnica prevzame zavarovanja na doživetek in smrt, otroške dote, rentno, ljudsko, nezgodno, kakor tudi zavarovanje jamstvene dolžnosti in zavarovanje vodovodov.

Sposobni potovalci kakor tudi krajevni zastopniki se sprejmejo.

VABILO

k

občnemu zboru

Ozrednje zadruga za vnovčenje živine in pospeševanje živinoreje v MARIBORU,

registrovana zadruga s omejeno zavezo,

kateri se vrši.

v soboto dne 18. avg. 1917 v Mariboru, v pisarni Koroška cesta št. 5. Začetek ob 9. uri popoldan.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za l. 1916.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ni občni zbor sklepčen, vrši se čez jedno uro drug občni zbor z istim dnevnim redom, kateri je sklepčen pri vsakem številu članov.

K polnoštevilni udeležbi vabi

618

NAČELSTVO.

Za večje posestvo na Sp. Štajerskem se išče

oskrbnik (majer)

izvežban v vseh strokah kmetijstva. Lepa prilika tudi za invalide in oženjene. Nastopi se služba lahko takoj. Ponudbe na upravništvo Slovenskega Gospodarja pod »Za zanesljivega in zvestega — stalna služba št. 593«.

Oskrbnik ali šafer

se išče za manjše veleposestvo. Razumeti se mora na živinorejo, poljedelstvo in vrtnarstvo ter knjigovodstvo. Zahteva se znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi. Gospodarstvo mora samostojno voditi. Lahko je sam (tudi invalid) ali pa z družino 4 članov. Ponudbe na: Franc Zatlner, posestnik, Špitalič pri Konjicah. 588

Vinski kamen

kupuje po najvišji ceni
veletrgovina ED. SUPPANZ,
Pristova, Štajersko. 640

Zahvala.

Cenjenemu c. kr. vojaškemu skladu za vdove in sirote, oddelek za zavarovanje za Štajersko Gradec.

Moj mož **Konrad Ferlinc**, posestnik v Selnici ob Muri, ki je padel na bojišču, je bil pri Vašem dobrodelnem zavarovalnem zavodu zavarovan. Na enostavni dokaz o moževi smrti sem prejela danes popolno svoto K 1000.— izplačano. Lepo se zahvaljujem za naglo izvršitev te zadeve.

Maribor - Selnica ob Muri, dne 28. julija 1917.

634

Marija Ferlinc.

Išče se mladenič

ali boljši delavec, ki je že delal pri električnih montažah. Dober zaslužek, prosto stanovanje in vožnja, hrana v delavski kuhinji. Pismene ali osebne ponudbe na: Ravnateljstvo Zidanmoške tovarne Portlandcementsa in apna, Zidan Most. 642

Iščemo

za takoj

pomožne delavce

tudi mlade pomožne delavke, samske ali omožene, za visoko plačo, prosto stanovanje, prosto vožnjo, dobro hrano po ceni ali pa se jim da živila. Po nudbe pismeno ali osebno na:

Ravnateljstvo Zidanmoške tovarne
Portlandcementsa in apna
v ZIDANEM MOSTU. 641

CEMENT IN APNO
ZA KROMPIR!

Kupimo več vagonov zgodnjega krompirja v zameno za cement in apno.

Ponudbe na cementno tovarno in
žgalnico apna

v Zidanem Mostu, Štajersko. 690

Majer se išče.

Biti mora oženjen z večjimi otroci. Vojaščine prost (Vojni invalid ima prednost), v sadje, vino in živinoreji dobro izvežbani slovenščine popolnoma zmožen in nekaj nemščine. Dobra plača. Stalno mesto, če pripraven. Ponudbe pod »Slov. Štajer 312 a na anončno pisarno Kienreich, Gradec, Sackstrasse št. 4.«

Kmetje pozor!

Po nizki ceni odda Jožef Pfeifer, tovarnar v Hočah pri Mariboru: 1 stoječi motor na bencin, 2 mahalna kolesa 12 konj. sil, malo obrabljen K 3800; 1 stoječi motor na bencin, 1 mahalno kolo 12 konj. sil, malo obrabljen K 3600; 1 ležeči motor na bencin, 2 mahalna kolesa 3 konj. sil, malo obrabljen K 1600; 1 ležeči motor na bencin; 1 mahalno kolo 3 konj. sil, malo obrabljen K 1400; 1 ležeči motor na surovo olje 2 mahalna kolesa 8 konj. sil, celo malo obrabljen K 3000; 1 ležeči parni kotelj v dobrem stanju, s celo armaturo, 600 litrov, za 4 konj. sile K 400; 1 novi kosilni stroj z rezervnimi noži, 95 cm širok za enoga konja ali vola K 500; 1 ročni sejalni stroj K 50. 692

Kupim

BUKOVO OGLJE in DRVA

od enega vagona kg 10000 naprej.

Prosimo ponudbe. Plačilo naprej.

Jakov Tavčer,

trgovec z ogljem in drva.

Trst. Via S. Zaccaria 3. 556

Umetna gnojila

prodaje Zadruga v Račah. 646

Zaloga in zastopstvo različnih poljedeljskih strojev

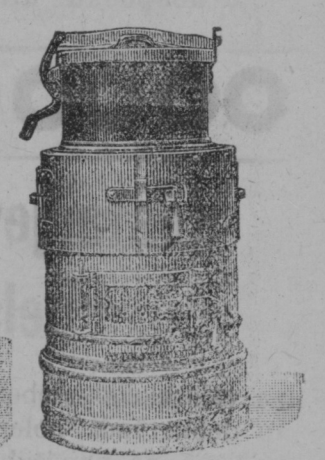
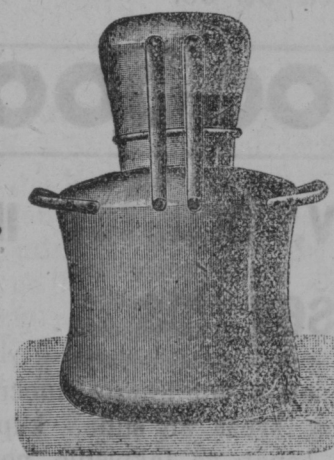
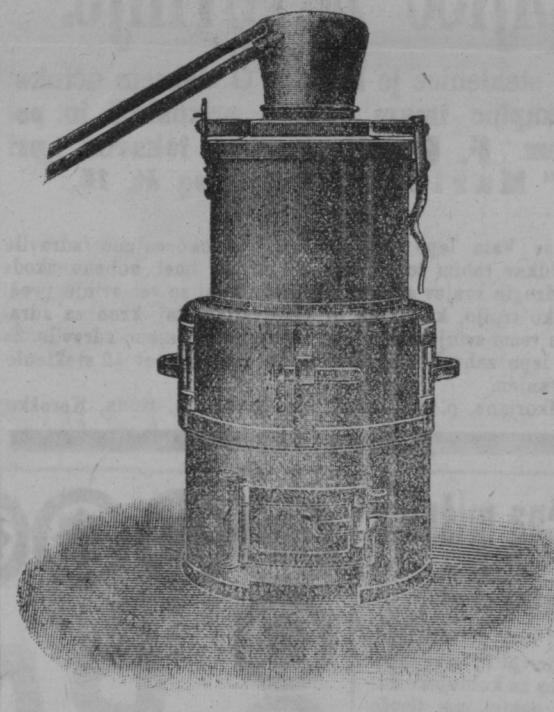
Ivan Hajny, Maribor o. Dr.
Kokošinekova ul. št. 32.

priporoča cenjenim posestnikom prve vrste močno pocinkane brzoparilnike kakor tudi železne kotle s pečjo v različnih velikostih.

Zaradi pomanjkanja blaga se priporoča k **nujni naročbi**, ker se bodo pozneje stroji **težje dobili** in bodo gotovo **višje cene**.

Priporočam tudi kotle z dobro izkušeno pripravo za žganje žgati kakor slika kaže, slamoreznice, vitelne prve vrste šivalne stroje in tudi druge različne poljedeljske stroje.

Na dopise in vprašanja se točno odgovarja. 635

v
Varčnost

na celi črti znači vestnost meščana v vojnim času. Kdor rabi **LYSOFORM**, varčuje z močjo in zdravjem, da bo mogel prestatati nasledke gospodarske vojne.

(6 Mosse).

Kupim 5 let starega konja ponija, ki bi bil za vožnjo in jezo, Fr. Ločnik Bočna, p. Gornji-grad. 610

POZOR!

Kupim kostanjev in hrastov les, kumno, janež, lepe suhe gobe, česenj, malna, ostrožnice, borovnice črne, borovnice rdeče (Preisbeer), melišno štupo, zrelo črno brinje, orehe, suho sadje in vse druge reči po najboljši ceni. Ivan Kopušar, trgovec in gestilničar v Šoštanju. 682

Na prodaj je srodnje posestvo s tremi poslopiji; redijo se lahko dve kravi. Cena 6000 K. Naslov: Marija Drobne, Vozovje šte. 13, Kalobje, p. št. Jur ob južni železnici. 696

Malo posestvo, obstoječ in njive in travnika, obokana hiša, kuhinja, kamra, hlev mlatilnica, vse v dobrem stanju, se prodaja zaradi starosti. Črešnjevec, obč. Leskovec št. 7, p. Slov. Bistrica. (15 minut od cerkve ali šole. 697

Učenec iz boljše hiše in dobro solsko izobrazbo se sprejme takoj pri Ant. Adamič, Kranj, trgovina z galanterijskim in modnim blagom. 619